

SLOVENSKI GOSPODAR

izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 52.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt stran
Din 500.—, 1/16 strani Din 250.—,
1/32 str. Din 125.—. Mali ogla-
si vsaka beseda Din 120.—

Nova vlada in njene naloge.

Naloge, ki jih ima vršiti nova vlada, koji je na čelu general Petar Živković, so določene v proglasu Nj. Veličanstva kralja. Vsaka beseda tega proglasa je tehtna ter dobro premišljena. Ta proglas je jasen, določen in odločen, in zato je napravil tako ugoden in velik vtis ne samo v državi, marveč tudi v inozemstvu.

Razpust narodne skupščine je našel vsesplošno odobravanje. Naš parlament ni izvršil svoje naloge ter ni uresničil nad, ki jih je v njega stavil narod in kralj. V tem oziru se v kraljevem proglasu nahajajo te-le značilne, stvarne in velepomembne besede: »Parlamentarizem, ki je kot politično sredstvo po tradicijah mojega nepozabnega očeta ostal tudi moj ideal, so začele zaslepljene politične strasti zlorabljati v taki meri, da je postal zapreka za vsako plodonosno delo v državi. Žalostni razdori in dogodki v narodni skupščini so omajali v narodu vero v koristnost te ustanove. Sporazumi, pa tudi najbolj običajni odnosi med strankami in osebami, so postali popolnoma nemogoči. Namesto, da bi parlamentarizem razvijal in krepil duh narodnega in državnega edinstva, pričanja — tak, kakršen je — dovajati do duševnega razsula in narodnega razedinjevanja.«

Da, takšen, popolnoma takšen je bil naš parlament. Vernejša slika o njem se ne more dati. Bil je torišče največje strankarsko-politične sebičnosti. Stranke so gledale samo na sebe, ne pa na skupnost in državo. Propadal je od leta do leta. V preteklem letu je propad dosegel vrhunec: parlament ni bil več skupina mož, ki se zavedajo svoje velike naloge kot zastopniki ljudstva ter morajo ljudstvu dajati zgled strpljivosti, potrpežljivosti, medsebojnega spoštovanja in vestne brige za splošni blagor. Spremenil se je v divji metež strasti, v prizorišče strastnega razdora, v kraj psovovanja, zmerjanja in razbijanja.

Ker nova vlada ni odgovorna parlamentu, bo smernice za svoje delo iskala in našla v kraljevem proglasu, ki napoveduje nove pote in metode. Napor Njegovega Veličanstva kralja in njemu odgovorne vlade imajo, kakor stoji v proglasu, samo en cilj, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj odgovarjala splošnim narodnim potrebam in državnim interesom. Glavna naloga vlade je torej reforma (preosnova) državne u-

prave, gospodarska obnova, ozdravljenje državnih financ in nova ureditev države.

Za dosego tega cilja je izdano že nekaj zakonov, drugi pa se pripravljajo. Vlada bo pristopila koreniti reviziji uradništva, pri čemer se bo dala voditi samo od stvarnih razlogov in od ozirov na javne interese. Odstranjene bodo iz službe nesposobne in pokvarjene osebe, ki so bile državi in njeni upravi na nečast in škodo. S čiščenjem uradništva se je že začelo zlasti v ministrstvu za šume in rudnike, kjer je bil od službe suspendiran (začasno odstranjen) — generalni direktor Stamenković in nekateri drugi uradniki. Vsi ti so prišli v disciplinarno preiskavo, drugi bodo še sledili. Gre za afere v sarajevskem in v zagrebškem gozdarskem ravnateljstvu, s katerimi je bila državi storjena velikanska škoda. Osebe, ki so zakrivile te velike nerednosti ter državi povzročile škodo, pridejo pred sodnijo. Ministri, ki so izdali te odloke, bodo tudi izročeni državnemu sodišču. Pripravlja se zakon proti korupciji, ki bo dobil povratno moč.

Kot eno svojih prvih nalog smatra vlada zenačenje vsega zakonodavstva v naši državi. Posebna stalna komisija v pravosodnem ministrstvu izdeluje nove zakone. Med prvimi zakoni, ki se bodo izdelali, sta kazenski in trgovinski zakonik. V finančnem ministrstvu se izdeluje novi državni proračun, v katerem bo do skrajnosti izvedeno načelo štedenja ter za vso državo uvedena popolna enakost.

V nizu upravnih preosnov se bo tudi, kakor poročajo beogradski časniki, izvedla nova upravna razdelitev cele države. Ta razdelitev bi bila tako izvedena, da bi ostala v vsaki bodoči državni ureditvi, o kateri govori kraljevi proglas. Kakšna bo ta upravna razdelitev države, ni sedaj mogoče ničesar povedati. Možna so samo ugibanja. Taka ugibanja se pojavljajo po časnikih naše države, pa tudi v inozemstvu. Zanimivo je zabeležiti, da nekateri francoski in nemški listi poročajo o tile razdelitvi državnega ozemlja: 1. Slovenija, 2. Hrvatska in Slavonija z Dalmacijo in delom Bosne do Travnika, 3. Hercegovina s Črnogoro in Boko Kotorsko, 4. Srem, Banat, Bačka in gornji del Srbije z vzhodno Bosno, 5. Južna Srbija z Nišem, stara Srbija z južnovzhodno Bosno. Ti listi pripominjajo, da je namen vlade, da uredi in utrdi gospodarski položaj

države, potem pa se bo ustvarila nova ustava, ki ne bo imela bivše centralistične oblike. Druga poročila pa govorijo o razdelitvi države na 7 ali 12 ali 14 pokrajin.

Značaj, namen in naloge sedanje vlade najboljšje osvetljuje izjava njenega predsednika generala Živkovića, ki je dal dopisniku angleškega lista »Daily Express«. Na vprašanje dopisnika, ali pomeni novi režim stalno vladno obliko in če ga je smatrati kot vojaško ali fašistično diktaturo, je izjavil ministrski predsednik, da mora na vsa tri vprašanja odgovoriti le negativno (zanikajoče). On nosi svojo staro uniformo, ker ni nič drugega kot vojak, ki služi svojemu kralju.

V trenutku, ko bode njegova sedanja naloga izvršena, bo tudi zavladal zopet parlamentarni režim in to naj zadostuje, da bodo razpršeni vsi tozadevni dvomi. Kralj je poklical v vlado samo osebe svojega zaupanja in čistega političnega slovesa. Dejstvo, da je on sam oficir, nikakor ne pomeni, da je režim vojaški. Nikdar ni bil pristaš kake stranke in zavzema tudi sedaj mesto, ki ga dviga nad stranke.

Fašistični režim pomeni vlado ene stranke nad drugimi. V njegovem kabinetu pa so možje raznih strank, iz česar sledi, da tudi novi režim ni noben fašistični režim.

Kar je storil kralj, ni nič drugega kot to, kar so že pred letom dni zahtevali od njega vse stranke, Srbi ravno tako kot Hrvati. Takrat se je reklo, kralj naj poseže vmes. Sedaj je to storil in odmev v vrstah vseh Srbov, Hrvatov, Slovencev in vseh ostalih državljanov je naravnost presenetljiv.

Kralj želi, da bo nova vlada na vseh poljih pravična in da po možnosti vse stare krivice popravi. To pomeni za vlado pomnožitev in kakor upa tudi pospešitev dela. Tudi tujina mora priznati, da je prišla Jugoslavija na mrtvo točko, ko je bila ena stranka drugi v laseh in so državni posli obležali ob strani.

O namerah in ukrepih za bližnjo bodočnost se ni hotel izjaviti general Živković in je omenil le že znane instrukcije, ki so bile dane uradnikom. Vsak minister je dolžan, v svojem resorju proučiti vse potrebno delo in potem bo na posebnih sejah vlade na podlagi tega proučevanja določen vladni delovni program.

Svojo izjavo je zaključil general Živković z besedami: »Moramo pač popra-

viti to, kar smo zamudili v desetih letih in zato ne smemo izgubiti nobenega časa.

V nedeljo, dne 13. januarja, je predsednik vlade sprejel zastopnike inozemskih časnikov ter jim je dal izjavo o programu vlade. O časovnem značaju svoje vlade je rekel: »Brez dvoma je naša naloga, kakor se jasno vidi iz kraljevega proglasa, časovno omejena. Kraljevska vlada, kadar izvrši svoj glavni program, bo preučila in izvršila potrebne korake, da vpelje zdravo demokra-

cijo in ustavno življenje. Povdarjam, da je delo kraljevske vlade pripravljalo nega značaja ter energično demantiram vse vesti o kakšnih tajnih namenih vladine politike. Ravnotako moram povdariti, da bo vlada v zunanjepolitičnem oziru z vso energijo nadaljevala dosedanje napore za ohranitev in poglabitev dobrih odnosov z vsemi državami, zlasti s sosednimi državami, ker priznava kot temelj svoje politike obstoječe mednarodne obveznosti in pogodbe.«

zar s svojim junaškim srcem? O njem ni sledi in glasu. Morda je tudi to junaštvo, pa cigansko.»

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini kot prerok. Gospodar Italije Mussolini se je razgovarjal te dni z ameriškimi častniki, katerim je podal za prihodnost sledeče prerokbe: Cilj Italije ni vojna, ampak pripravljenost. Leta 1935 bodo nastopile okolnosti, po katerih bo potrebna izprememba sedajnega reda v Evropi. Usoda Madžarske se mora olajšati. Italija hoče sicer mir, a je kot politik vedno pripravljena na vojno. Fašizem me bo (Mussolinija) dolgo preživel, ker še le tedaj, ko bo današnja mladina dorasla, bo Italija popolnoma fašistična.

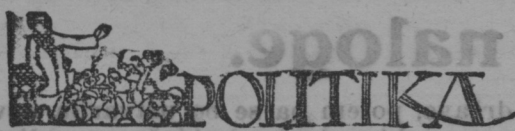
Francoski ministrski predsednik je utrdil vladni položaj. Na Francoskem so doživljali v zadnjem času precej ostre notranjepolitične pretresljaje. Poincaréjeva vlada si je zopet utrdila svoj položaj s tem, da je zanj v zbornici 325 glasov, proti pa 251 glasov.

Bolgarski vojni minister Vlkov podal ostavko. Ko so vznemirjali v zadnjih časih evropski mir bolgarski prekucuh, se je velikokrat imenovalo ime bolgarskega vojnega ministra, katerega so dolžili, da je na strani makedonstvujučih. Vlkov se je tudi upiral na vse kriplje, da bi bil podal ostavko. Novejša poročila iz Bolgarije prinašajo vest, da se je Vlkov umaknil in da je imenovan za poslanika v Rimu.

Rumunija bo dobila večje zunanje po sojilo, da si bo uredila svoj notranji finančni položaj.

Prestol afganistanskega kralja zopet v nevarnosti. Smo že poročali, kako so se uprli proti novotarjam afganistanskega kralja razna plemena. Za naprednost vneti kralj Amanulah je bil nekaj časa pred ustaši v veliki stiski. Kmalu se mu je posrečila večja zmaga nad nasprotniki in časopisje je poročalo, da je zopet gospodar položaja v celim kraljestvu. Novejša poročila pa javljajo z vso resnostjo, da je prišlo v Afganistanu do tako resnega ponovnega upora, iz kojega bo izšel, če ga bode preživel kralj, kot premaganec.

V Evropi mraz — v Avstraliji vročina. Po celi Evropi je pritisnil v zadnjih dneh mraz, kakoršnega ne pomnijo 30 let. Iz glavnega mesta Avstralije Sidneyja pa poročajo, da je tamkaj tako visoka vročina, da užigajo preveč žgoči solnčni žarki poslopja.

Vlada spopolnjena.

Z odhodom zunanjega ministra g. dr. Voja Marinkoviča se je izvršila spopolnitev vlade. Za zastopnika zunanjega ministra je imenovan dr. Kosta Kumandi, ki je obenem poštni minister. Obenem je obdržal tudi mesto komisarja belgrajske občine. Za trgovskega ministra je imenovan dr. Mažuranič, odvetnik iz Zagreba, ki izhaja iz stare plemenitaške rodovine, ki je imela že svoje časno iz svoje srede bane, in velik upliv v zagrebških umetniških krogih, v akademiji znanosti itd. Za zastopnika ministra za agrarno reformo je imenovan minister za kmetijstvo dr. O. Frangeš.

Nova vlada je torej sestavljena takole:

Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve: general Pera Živkovič.

Podpredsednik ministrskega sveta: Nikola Uzunovič.

Minister za promet: dr. A. Korošec.

Minister za zunanje zadeve: dr. Voja Marinkovič.

Minister za vojno in mornarico: general Stevan Hadžić.

Minister za vere: dr. Tugomir Alau-povič.

Minister za ljudsko zdravstvo: dr. U. Krulj.

Minister za socialno politiko: dr. M. Drinkovič.

Minister za trgovino: dr. Želimir Mažuranič.

Minister za pravosodje: dr. M. Srskič.

Minister za prosveto: Božidar Maksimovič.

Minister za finance: dr. Stanko Švrljuga.

Minister za kmetijstvo in zastopnik ministra za agrarno reformo: dr. Oton Frangeš.

Minister za javna dela: Stevan Savkovič.

Minister za pošte in zastopnik ministra za zunanje zadeve: dr. Kosta Kumandi.

Minister za gozdarstvo in rudarstvo: Lazar Radivojevič.

*

Slovenska oblastna komisarja imenovana. Za komisarja ljubljanske oblastne skupščine in ljubljanskega oblastnega odbora je postavljen dosedanji oblastni predsednik dr. Marko Natlačen,

za komisarja mariborske oblastne skupščine in mariborskega oblastnega odbora pa dosedanji predsednik dr. Josip Leskovar.

Člani oblastnih odborov — razrešeni svojih služb. Za komisarja oblastnih skupščin in oblastnih odborov v Mariboru in v Ljubljani sta imenovana, kakor poročamo, prejšnja predsednika g. dr. Leskovar in dr. Natlačen. Člani oblastnih odborov pa so razrešeni svojih služb. Ministrstvo notranjih del ni pristalo na predlog, da bi se komisarju postavil ob stran posvetovalni odbor. Vse funkcije oblastne samouprave so se združile v osebi komisarja, ki ima vršiti posle oblastnega odbora in oblastne skupščine.

Slovenec veliki župan v Beogradu. Za velikega župana beogradske oblasti je imenovan bivši veliki župan ljubljanski dr. Vilko Baltič.

Ukinjeni zakoni. V ponedeljek je kralj podpisal 4 zakone, s katerimi se ukinja: 1. dosedanji volilni red za narodno skupščino, 2. zakon o volilnih imenikih, 3. zakon o volilnem redu za oblastne, srezke in občinske samouprave, 4. stalnost uradnikov.

Pribečević je izginil! Pod tem naslovom piše splitski list »Jadran«: »Kot kristjani ne želimo hudega nobenemu, tudi ne gospodu Svetožaru Pribečeviću, ki je sicer v nekoliko letih toliko škode prizadel državi, posebej še nam Hrvatim. Kot javno glasilo pa ne moremo, da ne bi zabeležili značilni pojav. Dokler je za časa »krvave« vlade bil notranji minister »krvavi« duhovnik Korošec, se vsa »hrvatska javnost« ni mogla dovolj načuditi junaštvu boritelja Svetožara, ki je s svojimi dolgimi in bojevitimi izjavami tudi večkrat na dan šel neustrašeno v boj z željo, da vlado in vladavino zruši. A sedaj? Ljudje se čudeč vprašajo: Kam pa se je djal Sveto-

ZA NEDELJO Sv. Anton Puščavnik.

Spominski dan 17. januar.

Rojen je bil sv. Anton leta 251 po Kr. v vasi Koma v Srednjem Egiptu. Starši njegovi so bili zelo premožni, a še bolj verni in pobožni. Vzgajali so svoja dva otroka k bogaboječnosti, skromnosti in preprostemu življenju. Posebno so pazili, da nista prišla v stik s takimi otroki, ki bi ju utegnili pokvariti.

Ko je bil Anton star 20 let, sta mu umrla oče in mati. Ostalo mu je ogrom-

no posestvo in drugo bogastvo ter precej mlajša sestra, za katero je moral skrbeti. Ko je pa slišal nekega dne v cerkvi evangelijske besede Kristusove: »Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj vse revežem, pa pridi in hodi za mano, in boš imel zaklad v nebesih.« Nekaj časa se je bojeval sam s seboj, nato pa je svoje veliko premoženje deloma razdelil med uboge, deloma pa prepustil sestri, ki jo je dal v vzgojo v zavod pobožnih devic. Sam pa je šel v kraj, nekoliko oddaljen od njegove domačije in je začel tam samotarsko življenje.

Z vso resnostjo se je trudil, da bi se priboril do kolikor mogoče popolnega življenja. A kmalu so se pojavile velike težave. Njegove misli so mu začele neprenehoma uhajati nazaj v pretečeno življenje. Očital si je, da je zapustil sestro, za katero bi moral skrbeti sam. Vedno mu je hodilo na misel premoženje, ki ga je zapustil, njegova imenitna rodbina, dobra jed in pijača, ki bi jo lahko imel, razna razveseljevanja, ki bi si jih lahko privoščil. Govorila mu je skušnjava, kako težko se je priboriti do čednosti, kako je slabotnega zdravja, kako je še mlad in da bo predolgo trajalo to ostro življenje. Razven tega se mu je vlegel na dušo nek mrak in neka žalost, ki sta mu jemala veselje do vsakega truda za popolno življenje.

Dalje časa so trajale te skušnjave, a z gorečo in stanovitno molitvijo jih je mladi puščavnik naposled premagal. A namesto teh so se pojavile kmalu druge — najhujše zoper čistost. Anton se je boril zoper nje z molitvijo, s postom, posebno pa s premišljevanjem poslednjih reči. Radi teh skušnjav so začeli slikarji slikati sv. Antona z živaljo, ki je znamenje nečistosti. In ker ima sv. Anton na svojih podobah to žival, so ga začeli častiti kot priprošnjika za srečo pri domačih živalih.

Sv. Anton je prestal tudi to preizkušnjo sijajno. Po prestanih bojih se je umaknil še dalje v puščavo, da bi se, čisto sam, še tesneje združil z Bogom. Videl je samo ljudi, ki so mu prinašali ob določenih časih hrano, a govoril tudi z njimi ni nič.

Dvajset let je preživel tako, najrajše bi tako ostal še tudi zanaprej, a ljudje so začeli kar trumoma prihajati k njemu, da bi se naučili od njega popolnega življenja. Mnogi so se od njega vrnili zopet v svet in so tam svetili kakor luč na svetilniku, tako n. pr. veliki škof sv. Atanazij. Drugi pa so ostali pri njem v puščavi. Tem je bil učitelj in voditelj, ki jim je dajal navodila za njihovo življenje. Nič jim ni zapisal, samo ustno jih je učil, še bolj glasno je govoril njegov zgled a oni so se zavezali, da hočejo biti pokorni njegovim naukom. Posebno rad je bodril svoje učence k junaškemu boju zoper skušnjave in jim je večkrat govoril: »Verujte meni, boji se satan molitve, posta, radovoljnega uboštva, del usmiljenja, ponižnosti, posebno pa goreče ljubezni do Kristusa Gospoda.«

Dvakrat se je vrnil sv. Anton iz puščave v svet. Prvič, ko je izbuknilo pod cesarjem Maksimom Daja krvavo preganjanje kristjanov. Takrat je hitel v veliko mesto Aleksandrija, da je kristjane osrčeval, jih tolažil in jim stregel. Upal je tudi za sebe pridobiti mučeniški venec. A predno je to dosegel, je preganjanje prenehalo in Anton se je vrnil zopet v puščavo. Zapustil jo je zopet, ko se je pojavila kriva vera Arijeva, ki je trdil, da Kristus ni pravi božji Sin, temveč najodličnejša božja stvar. In Arijanci so raztresli govorico, da je tudi Anton na njihovi strani. Ko mu je to sporočil njegov učenec Atanazij, je več kot 100letni starček še enkrat zapustil svojo puščavo in je v Aleksan-

driji tako govoril, da je vse poslušalce utrdil v pravi veri.

Kmalu po svoji vrnitvi v puščavo je umrl, star 105 let. Njegov življenjepisec sv. Atanazij pripoveduje zelo značilno, da je imel sv. Anton do svoje smrti bistre oči, dobro ohranjene zobe, krepko hojo, telo močno in dobro ohranjeno, veliko bolj, kakor če mu mehkužno strežejo in mu vse dovoljujejo.

Veliko čast uživa sv. Anton med nami. A naj bi ga ne častili samo kot priprošnjika v gospodarskih zadevah, veliko bolj naj bi bili častilci in posnemovalci njegovega duha. Sv. Anton je bil velik boritelj proti mehkužnemu, strastnemu življenju svojega časa. Tega duha nam je treba zopet danes. Ko je živel sv. Anton, je hotel ta poganski duh greha in najnižjih strasti še obdržati oblast nad ljudmi, danes pa se hoče ta poganski duh na novo vrniti med nas in dobiti novo moč nad današnjim življenjem. Koliko je že tega duha, ki se ne zmeni nič več za Boga, za njegove nauke in zapovedi, ki hoče služiti in ugajati samo strastem. Kako se ta duh vedno hujše zajeda v naše življenje in se mi tega niti ne zavedamo, čeravno gledamo vsak dan žalostne sadove tega mišljenja.

Pa je tudi za nas zapoved to, kar vidimo pri sv. Antonu: Bežati pred tem življenjem. Ne moremo bežati v samoto, a naše duše naj bežijo pred tem mišljenjem in naj se ne dajo premotiti od njega. Posebno pa nekaj! Sv. Anton je velikokrat govoril svojim učencem, da daje človeku največ moči proti napačnemu življenju ljubezen do Kristusa Gospoda. To je prav velike važnosti pri vzgoji otrok, pri vzgoji doraščajočega rodu, ki bo moral izvojevati velik boj proti novodobnemu poganskemu življenju. To naj bi bil temelj in vrhunec krščanske vzgoje, da naveže otroka na Kristusa z molitvijo, s službo božjo, posebno pa z večkratnim sv. obhajilom. Sicer danes lahko večkrat slišite in citate: »Kaj potrebuje človek molitev, cerkve in vsega tega! Lahko je tudi brez tega dober in pošten. Treba mu je povedati, da je poštenost lepa, dostojna, da je koristna, zdrava, pa zdostuje.« Pa to drži samo na mrtvem papirju, živo življenje pa je drugačno. Ko prihajajo viharji, ko buta ob mlado srce s svojo močjo ljuta strast, takrat nič veliko ne pomaga misel na dostojnost, na korist, na zdravje, takrat zmagaajo najlažje oni, ki ljubijo Kristusa, se ga oklepajo, črpajo iz njega svojo moč.

*

Izredno sveto leto. Ob priliki 50letnice mašništva je proglasil papež z apo-

stolsko odredbo novo izredno sveto leto, ki se je začelo dne 6. januarja, na dan Svetih Treh kraljev in bo trajalo do konca leta 1929. Papež si je vzel kot vzorec odredbo papeža Leona XIII. Popolni odpustek dobijo oni, ki dvakrat na dan obiščejo velike bazilike v Rimu in tam prosijo za spreobrnitev grešnikov, za odpravo krivoverstva, za mir in za večje blagostanje in svobodo katoliške Cerkve in njenega poglavarja. V tem izrednem svetem letu se sicer ne bodo slovesno odprla in zaprla sveta vrata, zato pa je predvidena vrsta drugih ravnotako svečanih ceremonij. Tako se bo spomladi in jeseni vršilo v cerkvi sv. Petra več sijajnih proglašenj blaženih, maja in junija pa bodo številna romanja iz inozemstva. Slavnostni odbor organizira tudi več drugih cerkvenih slavnosti. Ker se v letu 1929 pričakuje tudi rešitev rimskega vprašanja — bo gotovo tudi ta pomembni dogodek povod za izredne slovesnosti.

Dobrodelne ustanove po svetu. Pred kratkim je izšla statistika vseh dobrodelnih naprav po celem svetu. Po tej statistiki imajo te naprave te-le oddelke: 1. Pomoč starim in bolanim. Ta oddelek zdrži 15.700 zasebnih bolnic s 752.000 postelj in 135.000 oseb, ki so na pomoč bolnikom. 2. Odgojni zavodi. Število zavodov 13.400, osebja 270.600. 3. Pomoč napol bolanim. Zavodov je okrog 96.300, osebja 70.000. Povprečni dnevni obisk od strani bolehnih okrog 2.389.600. 4. Pomoč revnim družinam. Število vseh naprav 140.000. Število katoličanov, ki sodelujejo pri teh napravah, je: redovnikov 32.000, redovnic 150 tisoč, zdravnikov 120.000. Tako se vidi, da imajo katoličani pri dobrodelnih napravah zelo velik delež.

Žalostna doslednost. O znanem francoskem ministru Combes-u (Komb) pripoveduje nek častnik sledeče: Combes-ova žena je nevarno zbolela. Mož gre, da bi ji pripeljal duhovnika. A hči njegova, ki je bila pravi otrok svojega očeta, začne kričati na ves glas: »Kaj, po duhovnika? Ne, nikdar! Nikdar ne bo prestopil duhovnik praga naše hiše.« Combes jo je miril: »Nehaj vendar. Tvoja mati in jaz sva si pred najino poroko dala besedo, da bova v slučaju smrtne bolezni oskrbela eden drugemu duhovnika. Naj izkažem tvoji materi to uslugo.« — »Kaj«, odgovarjala je hči, »vi ste me vzgajali v zaničevanju do vseh teh stvari, in sedaj hočete, da bi tak človek prišel v našo hišo! Nikdar ne! In oče se je moral vdati svoj hčerki in žena je umrla brez svetih zakramentov.

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Anton v Slov. gor. Društvo starih vojakov in invalidov pri Sv. Antonu v Slov. gor. ponovi na Antonijevo nedeljo, dne 20. t. m. Pinžgarjevo igro s petjem »Divji lovec«. Po prireditvi prosta zabava v Altovi gostilni. Sodeluje godba na pihala. Vsa sosednja društva in splošno vsi ste iskreno vabljeni!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnja mladina

priredi v nedeljo, dne 20. t. m., popoldne po večernicah, dve igri vesele vsebine in sicer: »Zob za zob« ter »Če sta dva«. Čisti dobiček je namenjen skladi za revne učence. Ljubitelji mladine pristržno vabljeni!

Veržej. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 27. januarja, v Marijanišču dve burki in sicer: »Klepetulje« in »Kaznovana nečimernost«. Začetek takoj po večernicah.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 27. januarja popoldne po večernicah v Slomškovi dvorani igro »Zapravljevec«, čarobno pravljico v osmih slikah. Te-

like zabave gotovo ne bo nudila nobena predpustna prireditelja.

Središče. Čudežne »Začarane gosli« bo predstavljal v nedeljo, dne 20. januarja Ljudski oder v Središču ob sedmih zvečer v Društvenem domu.

Čadram-Oplotnica. Da bo mogoče tudi onim,

ki dosedaj niso imeli prilike, ogledati si najlepšo ljudsko igro »Miklovo Zalo«, zato jo bo čadramski Orel na splošno zahtevo občinstva ponovil v nedeljo, dne 20. januarja, ob 3. uri popoldne v Orlovskem domu. Cene bodo znižane, da bo udeležba mogoča tudi revnejšemu občinstvu.

Beseda mladeničem.

(Dopis kmetskega fanta.)

Poglejmo najprej v največje človeške naselbe: v mesta! Našli bomo tam največja obratovanja in kdo je v največji meri tam zaposlen. Našli bomo tam po največ kmetskih fantov, le nekaj jih bo iz mestnih družin. Poglejmo malo bolj natančno njih življenje. Kako veselo jih je pogledati pri delu, drug od drugega krepkejši. Tu in tam pretrga tišino kaka beseda, vmes morda še katera dobra, od fanta poštenjaka, ki mu oko še nedolžno zre v svet. Malokdo se morda zave dobre besede resnega fanta, ne kako boječe se razgubi njegov glas mimo trdih src. Sedaj pa se je zgasil fant, o kojem pravijo, da je korajžen. Surova beseda je padla, zasmejali so se delavci, nenravnost pa je žela sádove mladih src. Le tu in tam je ponosno dvignil kak fant svojo glavo, neka resnoba mu je legla okrog ust, trdneje je prijel za delo, kakor da bi hotel udušiti srčno bol radi surove besede tovariša.

Po končanem delu jih gre večina — kam? Tja, kjer je veselje za mladino, kakor neki trdijo. Pije se tam, rahlo se zibljejo mladi pari ob zvoku harmonike. Vrišč je tam in hrup, da človeka zažebe pri srcu, ako pogleda v tako zakotno mestno gostilno. Šli so naši sinovi, naši bratje, da žrtvujejo zadnji vinar težko pridelanega zaslužka za užitek, za naslodo. Ali se bodo kedaj vrnili? Morda! Toda najbrž bode že prepozno! Njihova družina pa bo nesrečna, ker je prevarjeno njeno upanje.

Nekateri delavci pa so se le ločili

in šli. Šel je ta v društvo, drugi v telovadnico, tretji je vzel knjigo v roke, da čita in izpolnjuje svojo izobrazbo.

Sedaj pa pogledajmo v kmečke vasi. — Mnogo je že spremenil tek časa. Tu in tam je vzklila organizacija, stoji društven dom, zvečer je v njem vesel vrvež zdrave kmečke mladine. Toda ni to vsa mladež, našli jo bomo tudi še drugod, v gostilni sedi pri mizi, pije, poje, preklinja ter se prepira. V objemu alkohola se vdaja surovosti in strastem čutnosti. Le manjšina fantov se trudi, da bi zbrala v svoj krog vse fante. Našel jih boš, ne zvečer na vasi, kako postopajo okoli in kričijo, ampak v društvenem domu so, telovadijo, razpravljajo važna vprašanja za kmeta, delavca in obrtnika. Vmes pa zadoni vesela pesem nedolžnih src. Ne boš našel tu surovosti, neumestnih šal, ampak vedra lica s katerih seva dobra volja za plemenito delo, za delo izobrazbe in omike.

Mladeniči, kdo ima pravo korajžo? Ali oni, ki gre z divjo besedo in s količkom nad bližnjega? Ali tisti, ki je suženj alkohola in čutnosti? Ali pa tisti, ki se izobrazuje, ki resno dela v družbi tihega veselja, ki se vestno pripravlja za svoj življenski poklic? Dve skupini fantov sta, — kam se boš, določil?

Če je kaj fanta v tebi, pokaži korajžo! Ne delaj si korajže z vinom in s slabo družbo. Vstopi v društvo, v organizacijo, ki ima nalogo, vzgojevati mladino v krščanskem smislu ter ji pomagati do prave izobrazbe.

nove zvonove tiste glasove, kakor so jih imeli prejšnji. Preminuli pa je bil tudi vseskozi navdušen narodnjak. V težkih časih starega avstrijskega režima je stal zvesto na braniku za naše narodne pravice. Uspešno je deloval pri posojilnici v Šent Lenartu, duša je bil Kat. izobraževalnega društva in Orla v Št. Rupertu, katerim je volil tudi zemljišče za zgradbo Društvenega doma. Kako so vsi spoštovali blagopokojnika, je pokazal njegov pogreb. Razun župljanov so prišli ljudje od blizu in daleč, zastopniki uradov v Št. Lenartu in učiteljstvo iz Št. Ruperta in Sv. Barbare polnoštevilno. Krasni venci so pokrivali krsto. Osemnajst duhovnih sobratov iz šentlenartske dekanije in oddaljenih župnij se je zbralo, da spremijo najstarejšega župnika te dekanije na njegovi zadnji poti. V poljudnih besedah je razložil potek življenja preminulega gospod duhovni svetovalec in dekan Jos. Janžekovič, žalni sprevoz je vodil milostl. gospod prošt Žagar iz Ptuja kot cerkveni patron šentrupertske cerkve ob nepregledni množici žalujočih, bilo jih je gotovo nad 2000. Ob odprtem grobu se je poslovil v ganljivih besedah gospod učitelj F. Grögl, s primernimi jedrnatimi

mi nagovori so položili na grob vence zastopniki izobraževalnega društva, Orla in družbe Marijinih deklet. Domači cerkveni pevski zbor, pomnožen z zborom iz Št. Martina, je zapel na domu, v cerkvi in ob odprtem grobu z vso dovršenostjo ganljive žalostinke. Ko so izzveneli zadnji glasovi, je predrl skozi goste megle zlato solnce s svojimi ogrevajočimi žarki v zadnji pozdrav na sveži grob. Otožnega srca so zapuščali vsi mirni dom blagopokojnega, saj ne bomo gledali več njegovega prijaznega obraza in pogleda ter se veselili nad njegovim ljubkim nasmehom. Njegova želja v oporoki, naj nosi njegov spomenik napis: »Spavaj sladko« se naj izpolni, saj vsi ohranimo blagemu duhovniku in prijatelju trajen, blag spomin. Spavaj mirno, na svidenje nad zvezdami. — Dr. I.

Zračni promet Dunaj—Maribor—Zagreb—Belgrad—Solun. S 15. februarjem t. l. se bo, po vsej verjetnosti, zopet otvoril redni zračni promet med Belgradom in Zagrebom. V načrtu za letošnje leto pa je tudi uvedba zračnega prometa med Dunajem in Solunom preko Maribora, Zagreba, Belgrada in Skoplja. Seveda je uresničenje tega načrta odvisno še od uspehov pogajanj z inozemskimi družbami in državami, tako da zaenkrat ni mogoče natančno navesti dneva, ko se ta zračna proga v celoti uvede. Vsekakor pa dobi Skoplje še letos zračno zvezo z Belgradom in bo morala družba za zračni promet zato povišati število svojih letal. Piloti Vladimir Striževski, V. Nikitin in Mihajlo Jarošenko bo bili v ta namen poslani v Francijo, kjer bodo, kakor lani, prevzeli do konca januarja dvojce novih letal istega tipa, kot lani, namreč »Potez XXIX«, in odleteli z njimi preko Pariza preko Alp v Belgrad. Tako bo obsegalo zračno brodovje šest potniških letal. Kakor hitro bo uresničena zračna proga Dunaj—Solun, se bo brodovje še povečalo in so zato že pripravljena denarna sredstva. Promet na progi Dunaj—Solun bo urejen tako, da bodo potniki zgodaj zjutraj odleteli z Dunaja in bodo opoldne že v Solunu. Ta letala se bodo ustavila v Mariboru, Zagrebu, Belgradu in Skoplju. Na progi Dunaj—Belgrad bodo vršila promet jugoslovanska letala in letala inozemskih družb, na progi Belgrad—Skoplje samo jugoslovanska, od Skoplja do Soluna pa jugoslovanska in grška letala. Zračna proga Dunaj Solun bo imela mednarodno važnost in bo mnogo koristila Jugoslaviji, kajti predstavljala bo eno najvažnejših tranzitnih prog v svetovnem zračnem prometu.

Sporazumno v smrti. V mariborskem hotelu sta najela v soboto, dne 5. januarja, sobo natakar Karol Lukač in njegova ljubica Marija Žužej. Mladih ljudi ni bilo dolgo na spregled. Ker je bilo vse mirno v sobi, je polukal hotelski sluga skozi špranjo na vratih v sobo in nudil se mu je grozen prizor — na zofi sta ležala oba mlada človeka v mlaki krvi. Ustreljena sta bila vsak v desno senco in Lukač je držal še mrtev revolver v roki. Skoro gotovo je, da sta šla oba prostovoljno v smrt. Lukač je gotovo končal življenje najprej Mariji in nato usmrtil še samega sebe. Ta žalost

NOVICE

Večestastiti gospod župnik Ivan Pajtlar — umrl. Po dolgi, mučni bolezni je zatisnil dne 7. januarja t. l. svoje trudne oči za vedno preblagi gospod župnik Ivan Pajtlar. Rojen je bil dne 7. majnika 1858 v župniji Sv. Miklavža pri Ormožu, v duhovnika je bil posvečen dne 16. julija 1882 in kaplanoval je v Hočah, Svečini, sedem let v Št. Lovrencu na P., Hajdini, bil provizor v Svetinjah, nato kaplan v Ljutomeru, odkoder je bil imenovan za župnika v Št. Rupertu in umeščen dne 28. januarja 1894. Skoraj 35 let je tedaj pastiroval v tej župniji. Kot duhovnik je bil globoko veren ter obračal vso pozornost na vzorno versko življenje svojih župljanov. Dosegel je olupšavo cerkve ter zboljšanje gospodarskih poslopij. Bil je blagega, dobrega srca, radodaren napram revnim, ponižen in nad vse gostoljuben. Čislal je pravo prijateljstvo, geslo mu je bilo: za htevaj od prijatelja poštenost, a bodi tudi sam pošten. V družbi je bil vesel in ljubil lepo petje. Njegovemu finemu po sluhu je tudi pripisovati, da je ubral za

ni in krvavi dogodek se je dolgral zvečer med 6. in 7. uro in sicer tako neslišno, da niso čuli usodepolnih strellov ne gostje v sosednih sobah in ne domače osebe. Oba nesrečneža je gnala v prostovoljno in sporazumno smrt nesrečna ljubezen. Mesto si poiskati tolažbo in oporo v verskih resnicah, pa prvi današnja mladež, ki je brez prave vzgoje, v prostovoljno smrt!

Dva samoumora. V sobi nekega hotela v Mariboru si je dne 10. januarja končal življenje 50letni Valentin Borin, posestnik, gostilničar, lesni trgovec ter trafikant iz Št. Petra v Savinjski dolini. Prišel je v Maribor kakor po opravkih in se nastanil v hotelu, kjer se je takoj podal v svojo sobo. Ker ga pa ni bilo dolgo na izpregled, so vdrli v sobo in ga našli mrtvega. Mož si je vzel življenje na prav čuden način. Položil je ob mizo pernico ter se vlegel na njo. Po tem si je zadrnil okoli vratu vrv ter jo navezal še na nogo mize. Kako si je v tem položaju povzročil smrt, je upravi zagonetno. Hotelsko osebje je o nesrečnem dogodku takoj obvestilo policijsko stražnico. Ko so preiskali samomorilčeve žepe, so našli v njih 3 Din ter 3 srečke državne loterije. Dosedaj še ni pojasnjeno, zakaj si je nesrečnik končal življenje. — V Bistrici pri Limbušu so našli dne 10. t. m. obešenega 50letnega čevljarskega pomočnika in muzikanta Franca Korošec. Izvršil je samomor najbrž radi bede in pomanjkanja. — V Mariboru in okolici so postali v zadnjem času samomori nekaj običajnega.

Porotna zasedanja leta 1929 pri okrožnih sodiščih v Mariboru in Celju. Pri okrožnem sodišču v Mariboru bo prihodnje porotno zasedanje dne 4. marca, drugo dne 3. junija, tretje dne 16. septembra in četrto dne 2. decembra. Pri okrožnem sodišču v Celju bo prvo zasedanje dne 4. marca, drugo dne 3. junija, tretje dne 2. septembra in četrto dne 2. decembra.

Sprememba avtobusnega prometa v Mariboru. Dne 12. t. m. se je razširil avtobusni promet na mestni progi št. 3 do Marija Brezja, oziroma do broda v Zgornjem Dupleku. Avtobus bode vozil v Marija Brezje sedemkrat in do Zgor. Dupleka dvakrat na dan. Odhod iz Maribora Glavni trg v smeri Marija Brezja ob 6.18, 7.35, 11, 12.10, 14.51, 17.10 in 18.15, odhod proti Zgor. Dupleku ob 6.18 in ob 11. uri. Odhod iz Marija Brezja proti Mariboru ob 7.12, 8, 11.45, 12.35, 14.40, 17.40 in 18.40. Odhod iz Zg. Dupleka ob 7 in 11.33. Obenem se spremeni dosednji vozni red na tej progi do Pobrežja v toliko, da vozi avtobus od dne 11. t. m. naprej do Pobrežja 17-krat sem in tje. Dopoldanske vožnje od 9. do 11. ure na progi šte. 3 se vršijo samo ob sobotah, nedeljah, praznikih in dnevih pred prazniki.

Tihotapec streliva pobegnil. Finančna straža v Št. Ilju v Slov. gor. je zalotila pri tihotapljenju streliva nekega Slavka Retla. Financarji so gnali tihotapca proti Mariboru, a jim je ušel med potjo.

Poročil se je v sredo, dne 9. januarja gospod Tomaž Ovčar, bivši oblastni poslanec, z gospo Marijo Stropnik, posestnico v Slovenjgradcu. Priči sta bila go-

spoda dr. Ferdo Černe in Anton Ogrižek iz Celja, slednjega je zastopal vlč. gospod župnik Vid Pavlič iz Remšnika. Bilo srečno!

Dravograd je dobil telefon. Dravogradska pošta je otvorila telefon za tuzemski in medkrajevni promet.

Umrla je Frančiška Petovar v Iljaševcih, župnija Sv. Križ pri Ljutomeru. Dne 2. t. m. je umrla Frančiška Petovar mladenka iz vrle Petovarjeve družine. Bila je zgledna mladenka, članica Marijine družbe ter je z veliko potrpežljivostjo 14 mesecev prenašala svojo težko bolezen. Med boleznijo je večkrat prosila Boga za milost, da bi na tem svetu mogla pretrpeti vso časno kazen in tako očiščena zagledati obličje večnega Očeta. Dne 4. januarja je bila v spremstvu treh duhovnikov, velikega števila belooblečeni hdeklet in Marijinih družbenic ter znancev in prijateljev Petovarjeve družine položena k večnemu počitku. Naj počiva v miru! Materi in bratoma pa naše sožalje!

Odkrit zločin. V nedeljo, dne 13. t. m., je odkrilo središče orožništvo grozen zločin, storjen nad tukajšnjim domačinom Jožefom Jeremic, bratom humskega župana Ivana in mlinarja v Ormožu, Franca Jeremic. Temu se je že nekaj dni čudno zdelo, da ga brat Jože, ki je imel mlin ob Dravi v obrežki občini, nič več ne obišče, ko je vendar preje pogosto prihajal v Ormož. Šel je zato večkrat v bratov mlin poizvedovat, ali se brat še ni povrnil. Tam služeči delavec, neki Kolar iz Središča, je zatrjeval, da je gospodarja pred dnevi prepeljal preko Drave in od takrat da ga ni več nazaj. Slednjič je začel sum padati na tega Kolarja. Franc Jeremic je peljal orožnike v mlin in ko je služabnik zagledal nevarnost, je skušal pobegniti, pa so ga orožniki prijeli. Ko je Kolar videl, da ni več izhoda, je priznal, da je neki večer pred Božičem gospodarja v panju napadel in umoril in zakopal njegovo truplo nedaleč od mlina. Nato pa je zapadel sneg in zabrisal sledove gomile. Nadaljne preiskave se vrše.

Otvoritev pletarske šole v Ptuj. — Pred dnevi je bila v Ptujju otvorena pletarska šola, ki šteje 15 učencev. Otvoritvi so prisostvovali: srezki glavar dr. Vončina in ptujski župan g. Mihael Brenčič.

Odkritje spominskih plošč 84 žrtvam svetovne vojne v Laškem. Na spodbudo č. gospoda dekana monsig. dr. Kruljca in župljanov laške nadžupnije so se napravile na zidu starodavne in zgodovinske laške nadžupnijske cerkve na vsaki strani velikih vrat po ena marmornata plošča, na katerih so z zlatimi črkami zapisana imena 84 mož in fantov, ki so v letih 1914 do 1918 iz laške nadžupnije padli na raznih bojiščih širrom Evrope. Na ploščah je na vrhu napis: »Nadžupnija Laško svojim nepozabnim žrtvam svetovne vojne.« Spodaj pod imeni pa: »Smrt in grob smo našli v tujini, svoja imena izročamo hvaležni domovini.« Na praznik Sv. Treh kraljev dne 6. t. m. pa se je ob velikem številu ljudstva izvršilo slovesno odkritje in blagoslovljenje teh spominskih plošč. Govoril je bivši vojni kurat Bonač iz Ljubljane. Po sv. maši se je zunaj cerk-

ve pred velikimi vrati vršilo blagoslovljenje, katero je izvršil č. gospod dekan monsignor dr. Kruljc in se v kratkem govoru spominjal svojih nekdanjih faranov, katere je pobrala vojna in se več ne vrnejo. Gospod okrajni glavar dr. F. Marčič je v lepih besedah razložil na podlagi lastnega doživetja težke čase vojakov v vojni. Istotako je tudi gospod katehet Bonač prinesel pozdrave iz zaslužnjene zemlje in v nemal ljudstvo k ljubezni do svoje domovine. Na zidu cerkve vzdane spominske plošče pa bodo še poznim rodovom govorile o težkih časih, katere je doživel naš narod v letih svetovne vojne. Izumrli so bojevniki iz vojske leta 1866, tako se bomo tekom desetletij izredčili tudi tisti, kateri smo se udeležili te velike in grozne svetovne žaloigre. Ohranimo pa in gojimo ljubezen do svoje ožje in širše domovine. Ohranimo in ljubimo tisto ustanovo, ki je v letih grozot nudila našemu ljudstvu največjo tolažbo in pomoč, to je do sv. katoliške Cerkve, katera se tudi sedaj vojnih žrtev na lep način spominja. Prosimo pa Vsegamogočnega, da bi našim potomcem bilo prihranjeno gorje, da bi bili obvarovani vojskinih grozot!

Na sveto noč ustreljen — po 10 dneh najden. V Brebernem nad Brišami pod Kumom se je zgodil lani na sveto noč zločin zavratnega umora. Komaj 18letni pastorek in hlapec Jakob Glavač je ustrelil s šibrami na sveto noč na pri-govarjanje matere in sestre svojega 50-letnega očima ter užitkarja Bregarja. Ustreljenega so našli na mestu zločina šele po preteku 10 dni. Mladostnega zločinca in obe svetovalki so izročili roki pravice.

Železniška nesreča. Dne 8. januarja se je pripetila na postaji Videm-Krško ta-le železniška nesreča: Ob 5.21 bi moral biti osebni vlak iz Zidanega mosta radi pomanjkanja prostora prestavljen z uvoznega tira na drug prost tir. Ker ni kretnik postavil prave kretnice, je bil vlak potisnjen mesto na prosti tir, na glavni tir, ki je bil zaseden po tovrnem vlaku. Pri tem sta na glavnem tiru pri uvozni kretnici iztirila službeni voz in en vagon osebnega vlaka. Ranjen pri nesreči ni bil nihče in je materialna škoda mala. Potniki iz vlaka z Zidanega mosta so prestopili v zagrebški vlak, potniki iz zagrebškega vlaka pa v vlak proti Zidanemu mostu. Oba potniška vlaka in oba brzovlaka so zakasnili radi tega vsak okrog štiri ure.

Osem in pol milijona ukradel. Med postajama Bukarešt in Subotica je bilo dne 10. januarja ukradenih v orientekspresnem vlaku dr. Nikolaju Kausecemu raznih draguljev za 8 in pol milijona dinarjev. Ko je privozil vlak v Zagreb, so obkolili detektivi in stražniki vlak ter napravili strogo preiskavo vseh potnikov ter prtljage. Preiskava ni rodila nobenega uspeha.

Naša vojna mornarica dobi četrto — podmornico. Iz velike francoske ladjedelnice v Nantesu je prejela naša bojna mornarica doslej tri podmornice, ki že vršijo svojo službo. V kratkem bode spuščen v morje v zgoraj omenjeni ladjedelnici naš četrti podmorski čoln, ki bo nosil ime »Osvetnik«.

Otrok zgorel. V dalmatinski vasi Špi-lju se je pripetila v hiši kmeta Tolja grozna nesreča. Trije Toljevi otroci so se igrali kuharje in kuharice. Dočim sta se starejša otroka zabavala v drugem kotu sobe, se je triletna deklica Marija preveč približala ognju na ognjišču. Plamen je objel obleko nesrečnega otroka, ki je v petih minutah zgorel, ne da bi mu mogla bratca količkej pomagati.

Nagrada na pobegle cigane. Iz velike jetnišnice v Lepoglavi na Hrvatskem je pobegnilo 14 zločincev, od katerih je bil obsojen vsak na večletno ječo. Oblasti so razpisale na izsleditev vsakega begunca 100 tisoč Din nagrade. Nevarni ubežniki so po večini cigani.

Neverjetna pokvarjenost mladine. — V Nürnbergu na Nemškem so zasliševali 12letnega dečka Jetzla, ki je ustrelil svojega 9letnega sošolca. Po zločinu je zavlekel mladostni nepridiprav žrtev v bližnji gozd. Fant je svoje dejanje priznal.

Vlomilcu je izdrl zob. V Londonu se je zgodil pred leti ta-le slučaj: Mlad zobozdravnik, po rodu Nemec, je začel izvrševati svojo vedo, a žalibog ni bilo k njemu niti enega bolnika. V trdi noči je slišal nekoč ropotanje in premetavanje po svoji delavnici. Je ustal, šel pogledat in zapazil, da ga je obiskal vlomilec. »Kaj hočete?« se je zadril nad lopovom, ki mu je odgovoril, da ga neznanško boli zob in je iskal po njegovi zobodelavnici zdravilno sredstvo, s katerim bi si pomiril razbolelo zobno živčevje. Zdravnik je posadil vlomilca na stol in mu izdrl zob, katerega mu je ta pokazal, da ga boli. Ko si je »bolnik« izpiral usta, je poklical zdravnik policijo, ki je spoznala v laži-bolniku nevarnega londonskega tolovaja in ga odvedla v ječo. Ravnokar povedana zgod-bica se je razširila bliskovito po Londonu. Mladi zobozdravnik je zaslovel po velemestu in bil v najkrajšem času najbolj iskan ter je postal iz reveža te-žek bogatin.

Otok izginil. Eden od dveh Thompsonovih otokov v južnem Lednem morju je nenadoma izginil brez vsake sledi. Posebna ekspedicija je iskala otok več tednov in je morala konečno ugotoviti, da se je otok zrušil v morje.

TRINAJSTLETNI JUNAK.

Posebno pogumnega ter samozavestnega se je izkazal te dni v Berlinu 13letni gimnazijec Horst Beuster. Oče in mati ter sinko so se podali na sprehod. Med tem časom je odprl vlomilec s posebnimi ključi stanovanje, izropal nakit in razne dragocenosti, spravil naropano v kovček, v katerem je prinesel vlomilno orodje. Ko je hotel ostaviti stanovanje, se je vrnil stari Beuster s svojo družino. Takoj je zapazil, da je stanovanje zaklenjeno od znotraj in da gre za zločinski obisk. Gimnazijec Beuster je stekel takoj na cesto in opazoval posebni izhod iz hiše. Nekaj trenutkov za tem je hotel tamkaj pobegniti iz stanovanja lepo oblečen gospod s kovčkom v roki. Dečko je tekel za neznan-cem in kričal: »Primate tatu!« Potniki so postali pozorni na fantove klince ter jih zadržali. Fant je bil zločinec, ki je med tem po-

tegnil revolver in ustrelil parkrat proti mladostnemu preganjalcu. Na pomoč je pritekla policija, ki je neznanca pri-jela in mu iztrgala orožje. Pri natančnejšem pregledu ujetega ptička so spoznali, da je nagnal 13letni fant v roke pravice enega najbolj opasnih berlin-skih vlomilcev ter roparjev, katerega je preganjala policija leta in leta — pa zaman!

UMOR SAMOSTANSKE SESTRE.

Veliko se govori in piše o zagonetnem umoru v zapuščenem samostanu Chambery na Francoskem. Od leta 310 bivajo v tem prastarem samostanu se-stre sv. Križa. Že nekaj desetletij ni sto-pila v ta samostan nobena novinka. Ta zavod je postal nekako zavetišče za stare ter onemogle sestre. Samostan je obhajal leta 1920 275. jubilej in tedaj je bila stara najmlajša sestra 70 let. Od tedaj naprej so pomrle vse sestre, iz-vezemši 82letno Cezarino Mihel, ki je prebivala v ogromnem poslopju čisto sama z vrtnarico. V kratkem bi se ime-la preseliti še ta zadnja sestra in samo-stan so nameravali spremeniti v bolni-co. Pred nekaj dnevi je šla vrtnarica proti večeru nakupovat. Sestra Cezari-na je ostala sama v svoji celici in sede-la v naslonjaču. Ko se je vrnila vrtnarica v samostan, je našla staro sestro na hodniku z razklano glavo in parkrat zabodeno v prsa.

Iz Pariza so prihiteli v Chambery po-licisti, da bi izsledili zločinca. Izvedeli so, da gre po okolici o samostanu go-vorica, da skrivajo podzemeljski hod-niki ogromne zaklade iz dobe franco-ske revolucije. Tedaj bi naj bil grof Chambery, predno so ga obglavili, izročil predstojnici samostana svoj kovani denar ter družinske dragocenosti, ki so bile težke več ton. Vse je prepričano, da se je hotel morilec polastiti teh zakla-dov, predno bi bil samostan popolnoma izpraznjen. V tem slučaju bi bil zloči-nec napadel obe ženski v spanju in ne zgodaj zvečer, ko se je moral bati, da bi ga kdo videl ter pregnal. Še bolj za-gonetna je okolščina, da je dobila sta-rostna sestra zabodljaje v prsa potem, ko je bila že mrtva z razklano glavo. Morilec ni odnesel nič iz samostana in radi navedenih dejstev je policija pred danes še nerazvozljano uganko.

★

Krepko zdravilo.

Zdravnik prijatelj, vodja zdravilišča v mestu, mi je pripovedoval to le resnično iz svoje dolgoletne prakse:

Akoravno je prebivalstvo kraja, kjer se nahaja zdravilišče, kmetsko, so se zdravili pri zdravniških zavoda le mest-jani.

Kmet pač ne verjame zdravniški ve-di in zdravi razne bolezni z domačimi zdravili, kojih zdravilno in večkrat naravnost čudodelno moč je podedoval od svojih pradedov.

Kultura in novodobna veda prodira-ta z neugnano silo tudi na deželo. Je najti že večje število kmetov, ki prihajajo z raznimi obolenji k zdravnikom. Na kak tržni dan je videti tudi pripro-ste podeželane pri mestnih zdravnikih.

Kljub omenjenemu dejstvu so opazi-li zdravniki zdravilišča, da imajo celo prosvitljeni in napredni kmetje le ma-lo zaupanja v zdravniško vedo ter — spretnost.

Kmalu so rešili tudi to zagonetko. — »To in ono zdravilo iz zdravniških rok ne povzroča nobenih bolečin in radi te-ga ne more pomagati«, so govorili oni že probujeni ljudje iz dežele. Kar bi naj bilo za kmeta res pravo zdravilo in us-pešno zdravljenje, mora peklensko bo-leti, da se bolnik zaveda: z menoj se preobrača na boljše!

Zdravniki so pogruntali pravilen — zdravstveni način. Katerikoli kmet se je zatekel k njim bodisi z obolenjem v trebuhu, jetrah ali na nogah — prejel je najprej navadno zdravilo, katerega je popil hladnokrvno in z nekakim pre-ziranjem. Še le nato je sledilo pravo zdravljenje. Bolnik se je moral vleči na trebuh. Zdravnik se mu je približal z brizgalnico z dolgo iglo, mu jo zasadil globoko v najmanj nevarni in na debe-lo z mesom obloženi neimenovani del telesa ter mu vbrizgnil pošteno porcijo raztopljenih kuhinjske soli. Tak revež ni mogel dober teden sedeti, a je ozdra-vil popolnoma, ker ga je vbrizgana sol pekla, da je gledal zvezde pri polnem solnčnem svitu.

Tudi zdravniki so postali odslej bolj zadovoljni. Kuhinjska sol in to še raz-topljena je poceni, podeželani so ozdra-vljali od najtežjih bolezni, zdravniki so bogateli! Trdovratno bolezen je treba ozdraviti temeljito in to še pri ljudeh, ki n. pr. na deželi niso razvajeni in dr-žijo le na krepka zdravila!

Zanimivosti.

NA POTU K JUŽNEMU TEČAJU.

Severni tečaj ima sedaj mir, odkar je končala lansko leto tako žalostno Nobileva ekspedicija. Ker je severni tečaj preveč trmast, so se lotili Ameri-kanci južnega tečaja. Poveljnik ameri-kanskih raziskovalcev Byrd (ki je preletel že severni tečaj na letalu) je že na ladji »City of Newyork« dosegel med ledenimi ploščami ob južnem tečaju o-no točko, od katere je prodiral pred le-ti proti tečaju Amundsen (ki je smrtno ponesrečil lani, ko je brzel na pomoč na letalu Nobilevim ponesrečencem). Byrd je zdaj oddaljen s svojimi sprem-ljevalci od najbližjega človeškega biva-lišča 3680 km. Spitzbergi (ki so obljude-ni), s katerih so raziskovali severni tečaj, so oddaljeni od tečaja komaj 960 km. Južni tečaj je ona točka, ki je na celem svetu najbolj daleč od obljudene-ga kraja.

Byrdova posadka šteje 30 mož in ti ljudje se bodo mudili v teh ledenih kra-jih eno leto. Ekspedicijo čakajo silni napori in nevarnosti, ker doseže v lede-nem ozemlju južnega tečaja led na me-stih višino 3000 m nad morjem. Divjajo tod siloviti viharji, ki ustvarjajo po-sem nove in nepredvidene vremenske razmere. V vseh drugih krajih na sve-tu določajo vreme po barometru; na južnem tečaju odpove barometer po-polnoma. V časih, ko pada, se napravi najlepše vreme, kadar pa se dviga, na-

stanejo viharji in človek nikdar ne ve, kaj ga čaka. Že Amundsen je doživel z barometrom velika razočaranja in spoznal, kako malo zanesljiv je ta vremenski prerok v neznanih delih najjužnejše točke naše zemlje.

Byrd namerava raziskati tečaj na aeroplanu, katerega je pripeljal s seboj na ladji. Predno se bo dvignil na letalu, bo poslal naprej po ledu proti tečaju sani s pasjo vprego. Na ta način bodo napravili zaloge živil. Vsakih 30 km bodo člani ekspedicije zabili v led visok kol z zastavo kot znamenjem. Pod njim bo šotor z živili. To bodo male postaje, ki jih bo po sedanjem načrtu okrog 30, vsaka četrta, v razdalji 160 km, pa bo večja ter bo hranila 150 kg živil in drugih potrebščin za ekspedicijo. 10 do 12 km na desno in levo smer bodo postavljena svarilna znamenja, da ne bo mogoče zabloditi.

O prodiranju Byrdove raziskovalne čete bomo poročali od časa do časa.

DOSLEJ NAJDALJE V ZRAKU.

Amerikanska armada je dala zgraditi letalo tipa »Fokker« št. 7 s tremi motorji. Tega zračnega ptiča so preizkušali zadnje dni na letališču v Los Angelesu. Na letalu je bilo pet častnikov, ki so bili 160 ur neprestano v zraku. Neprestano letanje po zraku med mestoma Los Angeles in San Diego je bilo omogočeno na ta način, da je bilo dodeljeno prvemu letalu drugo pomožno. Pomožno letalo je zalagalo prvo po potrebi z bencinom, oljem, vodo ter s prehrano. Dobavljanje potrebščin se je vršilo po noči ter po dnevu brez vsake zapreke. Na letalu je majhna soba z 12 sedeži in ta je služila v oddih posameznikom od posadke. Pilotom je na razpolago celo kopalnica, katere so se posluževali prav marljivo. Vsi pa, ki so se udeležili tega 160urnega poleta, so se pritoževali radi neprestanega brnenja motorjev, ki je bilo tako hudo, da so piloti napol oglušeli. Radi ropota motorjev je bilo med vožnjo medsebojno občevanje mogoče le pismenim potom. Uspeh 160urnega neprestanega vzdržanja v zraku je za letalstvo nepregledno velikega pomena. S tem poletom je dokazano, da so mogoče najdaljše zračne vožnje, ako so na razpolago letala za dopolnjevanje goriva in prehrane. — Storjen je tudi prvi korak, ki priča: celo v zraku bo za prihodnost omogočeno prestopanje iz enega letala v drugo.

Pred ravnokar omenjenimi Amerikanci je vozil doslej najdalje zrakoplov »Zeppelin«, ki je frčal med nebom in zemljo celih 112 ur. Amerikanci so v zraku potolkli Nemce.

UGASLI OGNJENIKI NA DELU.

V južnoameriški državi Čile je začel v nedeljo, dne 6. januarja t. l., nenadoma bruhati ognjenik Calbuca, katerega so smatrali za umirjenega. Izbruh lave so bili spremljani od podzemeljskih potresov ter bučanja. Za lavo je začel ognjenik metati iz sebe razbeljeno kamenje, ki je letelo po zraku daleč naokrog. Prebivalci so bežali pred grozno nearečo, a kljub hitremu pobegu je bi-

lo več ljudi v mestu Puerto Vares težko ranjenih in ubitih. Zlasti so bili prizadeti številni pastirji, ki pasejo svoje črede na rebrih in ob vznožju ognjenika. Izbruh jih je zalotil popolnoma iznenada in več pastirjev je pri tem prišlo ob življenje. Prebivalstvo najbližjega mesta Puerto Varas je ostavilo svoje domove ter zbežalo na obrežje reke Pescado.

Okolica ognjenika Calbuca je polna vulkanov (ognjenikov) in jezer. Prebivalstvo je radi izbruha v nepopisnem strahu ter beži v gore. Po dolinah se širijo iz žrela strupeni plini. Omenjeni vulkan je miroval od leta 1893, ko je povzročil z nenadnim izbruhom ogromno škodo. Razen ognjenika Calbuca je pričel z bruhanjem vulkan Puehues.

STOTISOČERI MEŠČANI NA POHODU.

Mesto Gröningen na Holandskem je že nekaj časa v mrzličnem pričakovanju. V mestu so ugotovili, da šteje ravno 99.999 meščanov in je pričakovati, da se bo dvignilo število prebivalstva v najkrajšem času na 100 tisoč. Številka 100 tisoč je za mesto posebnega pomena. Po zemljepisnih statistikah pršteevamo mesta s 100 tisoč ljudi vele mestom.

Po pravici dolguje holandsko mesto Gröningen novorojenčku, ki ga bo povzdignil v velemesto, čast ter hvaležnost.

Magistrat v Gröningen je sklenil že vnaprej, da dobi 100tisočeri novorojenček že v zibelko nagrado 200 goldinarjev. Bogat tovarnar je izgotovil za tega tako željno pričakovanega meščana posebno zibelko, trgovec milijonar mu je kupil tudi dragocen otroški voziček. Vsak bogatejši Gröningenčan je že nabavil kako posebno darilo za tega otroka. Pesniki pesnijo pesmi na čast novorojenčku, glasbeniki uglasbujejo slavo speve, vse se veseli rojstva otroka, ki ga še ni, a je vse radovedno, katero družino bo zadela ta — sreča!

Sveče

cerkvene voščene Ia, IIa, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvijčke vseh vrst, kadilo — kupite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Strokovna zveza viničarjev v letu 1928.

L. 1928 ne ostane za viničarski stan samo kot zgodovinsko leto, katero je prineslo uzakonitev novega viničarskega reda, za katerega smo se v strokovni organizaciji združeni viničarji borili celih osem let ter končno dosegli vsaj delno svoje pravice, katere nam gredo na svoji narodni zemlji, ampak to leto nam ostane zapisano kot leto pozitivnega dela za povzdigo viničarskega stanu in leto največjega razmaha naše stanovske organizacije. Zraven

številnih zborovanj in tečajev so se v tem letu vršili štirje veliki »Viničarski tabori«. Tako tabor pri Sv. Janžu v Haložah, tabor na Gorici pri Št. Petru niže Maribora, tabor v Gornji Radgoni; krona vseh zborovanj v viničarskem gibanju do danes je bil tabor pri Jeruzalemu, katerega se je udeležilo nad 2 tisoč viničarjev iz ormoško-ljutomerskih gor, kateri so kakor povsod drugod, tudi tukaj javno in enodušno manifestirali za svoje pravice ter izrekli zvestobo in zaupanje svoji strokovni organizaciji, kakor tudi njenemu vodstvu. Resolucije iz vseh taborov dokazujejo, da se je viničarski stan prebudil iz stoletnega spanja in hoče razmahniti sedaj svoje stanovske sile v dobrobit samemu sebi ter zahteva udejstvovanja kot enakopraven stan v človeški družbi povsod, bodisi da je to potem v gospodarskem, socialnem ali kulturnem oziru. Po svoji Strokovni zvezi viničarjev smo postali faktor, katerega se danes mora upoštevati. V naši stanovski armadi imamo pretežni del haloških viničarjev in naša organizirana sila se razteza danes čez Ormoške in Ljutomerske gorice, tja čez Kapelo, G. Radgono, preko Sv. Ane v Slov. gor. in Št. Petra pri Mariboru čisto tja v predmestje mariborsko. Od tam pa preko Jarenine, Sv. Jakoba in Sv. Jurija sega naš pokret čisto gori do obmejnega Št. Ilja. Strokovna zveza viničarjev je v mariborski oblasti najmočnejša krščanska delavska organizacija, bistveno pa kot taka, edina in najmočnejša v cel državi.

Mlad in velik, kakor je ugled naše organizacije na zunaj, tako še večji je na znotraj; pred vsem gospodarska moč in tehnična ureditev. Samo številke povedo, da je zveza imela v tem poslovnem letu 112.159 Din denarnega prometa, dovolj to potrjujejo. Enako tudi beleži sijajne uspehe za člane ustanovljen podporni sklad, iz katerega je do tekom leta 1928 izplačanih 380 boriških, 55 porodniških, 33 nezgodnih in 41 posmrtninskih podpor v skupnem znesku 31.448 Din. Koliko je vredna ta naša samopomoč, je občutil pač sam najbolje tisti, ki je bil v skrajnem slučaju prisiljen, prositi in dobiti pomoči. Vsak pravi poznavalec viničarskih razmer z ozirom na našo gospodarsko šibkost mora na podlagi teh števil priznati nehot, kolike vrednosti je strokovna organizacija za vsak stan, kaj vse se da storiti za posameznika nedosegljivega, le samo v pravi strokovni organizaciji, če prav je sestavljena morda iz samih pravcatih nemaničev, kakor smo baš mi viničarji. Vsak viničar, posebej vsak oni, ki še se okleva, bi šel z nami organiziranimi ali ne, naj ve, da je edini rešitelj viničarjev, ki bode najuspešnejše dvignil naše gospodarsko stanje, edini, ki bode branil in nastopal za viničarje zoper krivice, le močna, disciplinirana strokovna organizacija. Vsak naj prizna, da je čakanje, po katerem bo boljše že samo prišlo, naravnost škodljiva zabloda. Vsak trenutek, ki ga izgubimo v brezbržnosti za našo skupnost, izgubljen za vedno.

Vsi tovariši, bodisi člani ali pokretaši, kateri ste v preteklem letu v orga-

nizaciji sodelovali, vršili dosledno vse težke dolžnosti, ki jih terja organizacija od nas, vsi, ki ste vztrajali v borbi in kritiki, katere je ravno v tem letu bilo najobilneje, ozrite se s ponosom in samozavestjo na vse naše uspehe v letu 1928, kateri nam naj bodo v plačilo in zadoščenje. Načelstvo organizacije vam izreka pristrčno zahvalo z željo, naj tudi v naprej ostane v našem taboru tisto veliko razumevanje za naše skupne interese, tista agilnost in požrtvovalnost, poštenost in nesebičnost, ki je takorekoč fundament našega strokovnega gibanja in ki mora dičiti vsakega pravega krščanskega socialista.

P. Rozman, tajnik.

Listnica uredništva.

Novacerkev pri Celju: Naznani-lo o prireditvi prejeli v sredo, dne 9. januarja, ko je bil list že v tisku. — S v. Rupert v Slov. gor.: Predolgo, smo objavili le en del. — Dobje pri Planini: Osebnе zadeve ne spadajo v časopis. — Košaki: Ne vemo, kaj ste hoteli povedati.

Listnica uprave.

CENJENE NAROČNIKE PROSIMO, da čimpreje poravnajo naročnino za »Slovenskega Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavil list, ki niso vsaj deloma plačali naročnine za leto 1929. Položnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Nove knjige.

Častitim gg. duhovnikom! Bernikova knjiga »Srečni bodimo«, se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Knjiga obsega lepo število poljudno pisanih sestavkov, ki so bogati na lepih zgledih in bo zelo služila pri pridigah, naukih in predavanjih. Knjiga stane 30 D. — Tri kateheze o sv. čistosti so izšle v malem zvezku, ki stane 5 Din in se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za postne knjige je na razpolago precej novih del. Najboljše je Opekovo delo: »Odrešenje«. Knjiga stane 12 Din in se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Gospodinjam in dekletom! Ena najlepših vaših skrbi je tudi skrb za lepoto naših hiš. Lepa roža v sobi in na oknu, to je najcenejši in najizdatnejši, pa tudi najpriljubljenejši okrasek. Te so v resnici »Naše prijateljice«. Morda pa jih katera gospodinja ali dekle ne pozna dobro, ali pa ne zna z njimi ravnati. In tega se je treba naučiti. Zato je izšla knjiga »Naše prijateljice«, ki obsega do 300 strani, med temi pa 94 slik. Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 36 Din.

Ali že imate »Odpoved« nesrečne žene. Čitalo jo je že nad 10.000 ljudi. Na razpolago je le še nekaj izvodov, zato si

jo takoj nabavite. Stane (brez poštnine) samo 12 Din. Dobi se v obeh Cirilovih knjigarnah v Mariboru, v Jugoslovanski knjigarni in v Novi založbi v Ljubljani in v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju.

»ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU« se dobi tudi v Št. Lenartu v trgovini Tone Hrastelj.

»ODREŠENJE«, postne pridige dr. Opeka, se dobi v prodajal. ah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Kravja „bolezen“.

V krajih ob naši severni meji je že od nekdaj razširjena živinoreja. Kmetje se brigajo za živino in jim je za zdravje govede več nego lastnih otrok. Frdacankova Mica na Radlu je bila dobra kmetica, ki je bila doma tudi v živinoreji. Kar osupnila je nekega popoldne, ko je pogledala v hlev in zapazila, da se nista dve najboljši kravi niti pri-taknili v jasli nasute krme.

Ako živinčce odklanja hrano, je me-nila Frdacanka, je bolno. Kot umna živinorejka je hotela izslediti sedež goveji bolezn i v kravji notranjosti. Naslo-nila je uho kravama na trebuh. poslušala — prebava v redu! O kakem napenjanju pri suhi krmi ni niti govora. Živali nista zaprti, o čemur pričajo sveži odpadki pod njima. Vime v zdravem stanju. Micina preiskava je do-gnala zdravje; a kako je tako zdravje, ko pa najlepši dve govedi nočeta niti pokusiti obilno ponujane sene.

Frdacanka se je tolažila, da bo raz-jasnila in pregnala noč negotovost, le-gla v postelj in čakala v veliki nestrp-nosti moža.

Slednjič se je skotalil Irgl na ložišče in moral poslušati strašno zgodbo o nevarni in doslej še prikriti kravji bo-lezni.

Utrujenemu dedcu ni bilo za ženske čenče, se je obrnil v kot in zarenčal:

»Babura prismojena, »prefutrala« si kravi in seve nočeta žretis, in je zaspal.

Gospodar je spal ter drotal brezskrbno, gospodinja se je premetavala radi kravjega obolenja v bridki negotovosti celo noč po postelji. Najbolj jo je mučila brezbriznost, ker je pozabila otipati kravina ušesa in gobec. Mrzla kravja ušesa in suh gobec — sta gotova no-trajna in težka bolezen. Še sanjalo se je ubogi Mici o kravjem gobcu in ušesih.

Zjutraj na vse zgodaj se je pognala z odra in hajdi v hlev h kravam. Po-snažila je jasli in nasula čisto sveže napipane sene in čakala, kedaj bosta hlasnila živinčeta po krmi. Kravi se niti zmenili nista za — najboljše seno!

Mica se je spomnila na mrzla ušesa in suhi kravji gobec. Uhlji je imela Sivka obe prav gorki, ko se je približala Frdacanka z roko gobcu, je odskočila, kakor bi jo bila krava ugriznila ali bre-nila. Tlesnila je od veselja z obema rokama, odbrzela iz hleva in koj k možu na oder. Na glas in vsa vzradoščena je zabila napol zbuženemu Irglu v uho:

»Irga, veš, kaj je »falilo« kravam? — Ferdajt eini, pastir jima je pozabil sne-

ti z gobca nagobčnika in radi tega ni-sta mogli jesti.«

Irgl je sunil ženko s postelje, se obrail na drugo stran in izmomljal:

»Baba — je baba — krava je pa kra-va. Ti Mica bi jedla tudi z nagobčni-ko!«

Cene in sejmska poročila.

Živinski sejmi v Mariboru. Veliki župan mariborski je dovolil mestni občini mariborski, da sme poleg mesečnih živinskih sejmov (do sedaj vsak drugi in četrti torek) obdržati živinski sejem v mesecih s petimi torki tudi na peti to-torek.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 8. I. 1929. Prignanih je bilo: 11 konj, 18 bikov, 177 volov, 293 krav in 8 telet, skupaj 507 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8.25 do 8.50 Din, poldebili voli od 7.25 do 8 Din, plemenski voli od 6 do 7 Din, biki za klanje od 4 do 8 Din, plemenske krave od 5 do 6.25 Din, krave za klobasarje od 3 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 6.50 do 9 Din, teleta 12 Din. Prodalo se je 256 komadov, od teh za izvoz v Italijo 85 komadov, v Avstrijo pa 23 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 11. januarja 1929 je bilo pripeljanih 30 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 280 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 540 Din, 8 do 10 mesecev 580 do 750 Din, 1 leto stari 1100 do 1400 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 11 svinj.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso in meso od bikov, krav, telic od 10 do 18 Din te-lečje meso od 12 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 27.50 Din.

Dunajski goveji sejem z dne 7. januarja. Dogon 2821 komadov, od tega 147 iz Jugoslavije. Pri dobrem povpraševanju se je srednje in slabše blago podražilo za 5 grošev. Za 1 kg žive teže notirajo: voli izjemno 2.05 do 2.20, voli I 1.70 do 2, voli II 1.15 do 1.65, voli III 1 do 1.10, biki 0.95 do 1.35, krave 0.85 do 1.55, slaba živina 0.55 do 0.80 šilingov.

Dunajski svinjski sejem z dne 8. januarja. Dogon 14.468 komadov, od tega 2579 iz Jugoslavije, 8697 iz Poljske in 2646 iz Rumunije. Pri nekoliko živahnejšem prometu so se mesni prašiči podražili za 5 grošev. Za 1 kg žive teže notirajo: pitane svinje 2.25 do 2.35 šilingov, angleške križane 2.05 do 2.34, kmečke 1.90 do 2.20, stare 1.95 do 2.05 in mesne 1.70 do 2.25 šilingov.

Iz žitnega trga. Danes stane gornje-baška pšenica 237.50 do 239 Din nakladalna postaja. Naši mlini so za silo še preskrbljeni s pšenico in sedaj ne kupujejo. — Tudi cena koruze je pri nas poskočila. Drobna inzulanka notira 260 Din medjimurska postaja, a laplatsko blago za promptno dobavo velja 297.50 Din Rakek tranzito. — Pri nas je opaziti zmanjšanje splošnega konzuma ter zelo malo veselja do kupčije.

Žitne cene. Novi Sad: Pšenica: bč., gr. bn. in gr. bč. 235 do 240, par Vršac 232.50 do 235, sr. 237.50 do 242.50, bč. pot. 235 do 240. Oves: bč. 240 do 245, sr. 240 do 245, bn. 235 do 240. Koruza: bč. 245 do 250, bn. 280 do 285. Ječmen: bč.

pot. 270 do 280, bn. 252.50 do 257.50. Moka: 0g 340 do 350, št. 2 320 do 330, št. 5 300 do 310, št. 6 265 do 275, št. 7 255 do 265, št. 8 205 do 215. Otrobi: bč. in sr. 175 do 180. Promet: 27 vagonov pšenice, 3 ovs, 3 koruze in 2 moke, skupaj 35 vagonov.

Lesne cene so ostale od zadnjič neizpremenjene.

★

Gospodarska obvestila.

Vložitev prijav za zgradarino! Fin. direkcija v Ljubljani opozarja, da poteče rok za vložitev prijav za zgradarino lastnik, ki ne vroči do tega dne prijave za leto 1929 dne 15. januarja t. l. Hišni davčni upravi, plača poleg osnovnega in dopolnilnega davka kot kazni še 3% osnovnega davka. Prekoračenje gornjega roka le tedaj nima teh zakonitih posledic, če se prekorači rok največ za 15 dni, to je do dne 30. januarja t. l. in se obenem s predloženo prijavo za zgradarino s posebno tehtnimi razlogi opraviči prekoračitev. Hišni lastniki se nato vnovič opozarjajo v njih lastnem interesu.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš naznanja svoje zborovanje, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 27. t. m. v dvorani Vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Začetek ob 9. uri dopoldne. Pretresalo se bo važno in nujno vprašanje o organizaciji živinorejcev v živinorejskih zadevah. Le po teh so dospeli v drugih pokrajinah, kjer je živinoreja danes na višku in kamor nosimo za plemeno živino ogromne svote, do onih uspehov, ki so vir trajnega blagostanja. Ker želi podružnica, da se pokret čim bolj razširi, vabi k zborovanju vsakega živinorejca. Glavni referent bo znani naš strokovnjak gospod Mart. Zupanc. Naj noben živinorejec ne prezre tega zborovanja!

Živinorejska zadruga pri Sv. Lenartu v Slov. gor. sporoča, da ji je ministrstvo dovolilo carine prosti uvoz 25 plemenih svinj iz Nemčije, oplemenjene nemške pasme. Na razpolago ima še 15 komadov. Kdor si želi dobiti dobro pleme, naj se zgleda pri tajnistvu. — Živinorejska zadruga bo priredila v nedeljo, dne 20. prosinca t. l. v prostorih Matjažič-Arnuševih gostilne veselico s poučnim predavanjem, godbo in plesom in drugimi zabavami, in vabi vse živinorejce, da se udeležijo prireditve!

III. velika oblastna vinska razstava in sejem v Ptuj. Lanska kot tudi predlanska vinska razstava v Ptuj je gotovo vsem posetnikom in razstavljalcem še v dobrem spominu. Splošni želji ustrezajoč se priredi v Ptuj letos spet vinska razstava z vinskim sejmom za celo mariborsko oblast in sicer v dneh 3., 4. in 5. marca t. l. Vsakdo lahko razstavi brezplačno poljubne vrste vina, pridelanega v mariborski oblasti, — izvzemši šmarnice. Kdor želi razstaviti, naj javi to razstavnemu odboru najkasneje do dne 10. februarja, da se ga lahko uvrsti v katalog. Navede naj: ime, bivališče, pošto, nakladno postajo, vrsto vina, letnik, vinski vrh, za prodajo namenjeno količino in ceno. Prijavi je priložiti kavcijo 10 Din, ki se vrne, ako bo prijavljeno vino razstavljeno. Od vsake vrste je razstaviti 5 normalnih buteljk

Loterija Prosvetne zveze v Mariboru. Pripravljamo loterijo z lepimi dobitki, ki bodo vsakega razveselili. Srečke pa bodo veljale 5 dinarjev. Žrebanje bo dne 25. marca. Poverjeniki in poverjenice, ki bi hoteli razpečavati srečke, se naj prigrasijo do dne 30. januarja t. l. Za nagrado jim damo za vsakih 5 prodanih srečk 5 dinarjev. — Prosvetna zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6.

ali 4 litre. Vino mora biti najkasneje do 25. februarja oddano v kleti Društvene doma. Razstavi se lahko tudi vino, ki ni na prodaj. Prazne buteljke se lastnikom vrnejo, vino se ne plača. Kdor buteljk nima, jih dobi na posodo. Za odlična vina so namenjena odlikovanja.

Vinska razstava v Konjicah v dvorani okrajne hranilnice v Konjicah. Ker je letošnja vinska letina izpadla kvantitativno in pri pozni trgatvi tudi kvalitativno prav ugodno, bo ta razstava brez dvoma nudila vsem zanimancem veliko izbiro dobrega vina po zmernih cenah. Pozivamo zlasti gospode gostilničarje, restavratere in vinske kupce, da ne zamudijo te prilike za poskušnjo in nakup dobroznanih konjiških vin. Vinogradnike konjiškega okraja pa pozivamo, da se v obilni meri udeležijo te razstave ter pošljejo res dobra sortirana vina odličnih kvalit. Za vsako vrsto vina je treba poslati 5 buteljk. Otvoritev razstave je dne 19. januarja ob 11. uri dopoldne. Priglasitve sprejema: podružnica Kmetijske družbe v Konjicah: inž. R. Sturm, predsednik.

Peti vinski sejem vinarske zadruge »Ljutomerčan« se vrši v torek, dne 22. januarja ob 11. uri dopoldne v centralni zadrugi kleti v Obrežu, železniška postaja Središče ob Dravi, 20 minut od kolodvora. Vozovi (sani) na razpolago. Za topla jedila in izvrstna zadruga vina bo preskrbljeno. Sejem bo nudil izbiro najboljših starih in novih vin iz ljutomerskih vinskih goric po dnevnih tržnih cenah. Ne zamudite te prilike in posetite sigurno ta najstarejši in najbolj vpeljani vinski sejem!

Čebelarstvo predavanje v Teharjih pri Celju. V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši v okvirju kmetijske podružnice na osnovni šoli v Teharjih čebelarstvo predavanje. Začetek po sv. maši ob 8. uri zjutraj. Ker so nekateri kraji teharske župnije prav ugodni za čebelarstvo, bi bilo želeli, da se udeležijo tega važnega predavanja ne samo vsti tisti, ki se že več ali manj z čebelarstvom pečajo, ampak sploh vsi, ki se le količkaj zanimajo za to zanimivo in koristno kmetijsko panogo.

Čebelarstva podružnica pri Sv. Juriju ob Ščavnici bo imela svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. januarja, ob osmih zjutraj v prostorih tukajšnje posojilnice. Člani, udeležite se občnega zbora polno številno!

Veliki živinski in kramarski sejem v Teharjih. V ponedeljek, na dan sv. Neže, dne 21. t. m., se vrši v občini Teharje veliki živinski in kramarski sejem. Prodajalci in kupci se vabite k prav obilni udeležbi!

Nekaj besed o mlekarstvu.

Zdi se, da je Slovenija s svojimi številnimi mlekarskimi zadrugami in zasebnimi mlekarnami že prebila početne poteškoče. Saj je prestala to velikansko gospodarsko krizo, ki je zahtevala toliko žrtev v vseh drugih strokah gospodarstva, naravnost sijajno. Zaznamovati nismo imeli nobenega poloma, kar gotovo spričuje solidnost tega pokreta. Od strani javnih uprav se je za razvoj mlekarstva še malo storilo. Velikanska ovira za razmah mlekarstva so previsoki prevozi in carinski stroški. Skoraj po vseh postajah naše Slovenije vidimo ob vsakem vlakcu iztovorjenje in nalaganje pločevinastih vrčev za mleko, ki so v takem stanju, da se Bog usmili! Zunaj in znotraj rjaste in upognjene, da se jim več ne pozna prvotna oblika. Ali po obstoječih razmerah to ne more biti drugače. Vsled previsoke carine ne morejo pošiljati naši mlekarji svojih posod v inozemstvo v popravilo in pocinjenje, v Jugoslaviji pa nimamo nobene tovarne, ki bi to izvrševala. Ker pa je snažnost prvi pogoj za razvoj mlekarstva, saj povzroča najmanjša nesnaga razvoj škodljivih bakterij v mleku, kamoli rja, katere razvoj pospešuje rudninske soli, ki so v mleku vidimo, da se ravno od one strani, ki bi bila najbolj poklicana pospeševati razvoj mlekarstva, stavljajo le temu največje ovire. Tudi naša prometna uprava nima dovolj razumevanja zato. Previsoki tarifi, neprimerni vozovi in prepočasen prevoz so tudi občutne ovire. Kakor raz vidimo iz podatkov cen mleka v različnih mestih naše države, so te zelo različne in ponekod tako visoke, da je kar naravnost čudež, da jih ljudje zmorejo. Med tem, ko je cena po vseh slovenskih mestih ter v Zagrebu ni Novem Sadu za 1 liter povprečno 3 Din, plačujejo v Splitu, Sarajevu in Beogradu 4, 5, odnosno 6 Din. To veliko razliko povzroča ponaj več visoka voznina.

Tudi glede živinoreje, uredbe hlevov, gnojišč in travnikov, ki so v tesni zvezi z razvojem mlekarstva, se zdi, da se je po prevratu zelo malo storilo. Med tem, ko se je v tem oziru zadnja leta pred vojno velikansko napredovalo, je nastal zdaj zstoj, da ne pridemo z mesta.

V zadnjem času je nastal posebno v mariborski oblasti močen pokret za ustanovitev novih mlekarn, kar je gotovo z veseljem pozdravljati. Dovolil bi si pa opozoriti na to merodajne kroge, — kakor oblastno upravo in trgovsko ter obrtniško zbornico — da se zavzamejo pri naši carinski upravi zato, da se stare pocinkane vrče ne bo carinilo kot nove, kakor se to godi sedaj, ampak da se carini samo gotov primeren odstotek te vrčev ter da se postopek za izvoz starih in uvoz istih v pocinkanem stanju poenostavi. Ravno tako bi bilo želeli, da bi se doseglo znižanje prevoznin za mleko.

Ker redimo v Sloveniji okroglo 215 tisoč molznih krav, ki dajo vsaka povprečno po 1000 litrov mleka na leto, dobimo torej 215 milijonov litrov na leto. Za prehrano domačega prebivalstva porab

ljamo 50 do 60 milijonov litrov mleka. Po naših mlekarnah se predelava letno morda kakih 15 milijonov litrov mleka v mlečne izdelke in morda ravno toliko v domačih obratih. Vsa ostala množina in to je gotovo preko 100 milijonov litrov pa se ne baš pametno porablja, največ kot krmo za prašiče. Ako računamo liter mleka v predelanem stanju samo po 2 Din, bi dobili za to odvisno mleko, ki zdaj pravzaprav ničesar ne vrže, celih 200 milijonov dinarjev več, s povzdigo živinoreje in zboljšanjem naših travnikov in gnojišč pa bi se ta dohodek še lahko neizmerno povečal. V teh številkah se torej zrcali važnost mlekarstva na Slovenskem.

Seveda bi bilo potrebno baš zdaj, da se ustanovitev novih mlekar izvrši po gotovem načrtu. V hribovitih krajih, kjer se ne more vršiti nabiranje mleka z vozm, bi kazalo ustanavljati manjše mlekarne, a te bolj gosto zasejati; v dolini pa, kjer imamo dobra prometna sredstva in kjer dovoz in zbiranje ne dela takih težkoč, pa bi morale obstojati večje mlekarne. Velike važnosti bi bilo, če bi obstojala za vsa ta podjetja, še neka centrala, ki bi vodila prodajo vseh teh proizvodov, ker bi se s tem dosegle ugodnejše cene ter prihranilo mnogo po stroškov.

NEKAJ NOVEGA ZA KMETOVALCA.

Pred nedavnim časom je postavila tvrdka Maks Weiss nov parilnik za kladjo na trg, katerega si lahko vsled razmer nim nizkim cenam preskrbi vsak kmetovalec v svrhu izboljšanja svojega kmetijstva. Že dolgo časa je v kmetijstvu obstojala potreba pa univerzalnem kotlu, ki ne bi služil samo za kuhanje kladje, ampak tudi za kuhanje žganja, izparivanje sodov, da, celo za kuhanje perila.

Zdaj pa se je zgoraj imenovani tvrdki posrečilo na podlagi mnogovrstnih izkušenj in sodelovanjem mnogih odličnih strokovnjakov sestaviti »WEMA« kotel, ki pomeni danes na trgu posebno novost ter si je pridobil že splošno priljubljenost.

Slednja okolnost ima svojo vzrok v prvi vrsti v tem, da je kotel izdelan iz zgolj čiste in masivne bakrene pločevine in da uporabi malo gorilnega materiala, kar moramo zaznamovati kot posebno gospodarsko prednost.

Ravnanje s kotlom je olajšano s tem, da ga lahko obrnemo, s čimer je tudi prihranjeno delo zajemanja.

Tu opisani parilnik za kladjo je zakonito zavarovan z varstveno znamko — »WEMA« in vsakdo si ga, ne da bi ga moral kupiti, ogleda v trgovini v Mariboru, Trg Svobode 1.

Ker uživa tvrdka vsled svojih znanih trgovskih zvez dober glas, zato se lahko vsakemu kmetovalcu nasvetuje nakup takega kotla.

Nabirajte naročnikov

za naš mladinski list

„Naš dom“!

DOPISI

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Podpisani prekličem vse žalitve in trditve, ki sem jih izrekel napram gospodu Mihaelu Železniku, gostilničarju pri Sv. Duhu, ter obžalujem! — Krampl Iv., župan, Gradišče.

Ruše. Roparji, ki so pred letom izropali našega poštnega sela, ko je nesel preko 30 tisoč Din k večernemu vlaku, so v decembru stali pred mariborsko poroto in prejeli zaslužen plačilo. Napadalec je bil obsojen na tri in pol, ostala dva pa vsak na tri leta ječe in na povrnitev vseh stroškov. Upamo, da bo sedaj naš kraj pred podobnimi napadi dalj časa varen. — V soboto pred novim letom smo spremili k večernemu počitku znanega slovenskega rodoljuba Jožefa Serne, veleposestnika na Smolniku. Pokojnik je bil velik dobitnik revežev in cerkve; kadar je delil miloščino, je to delal po Gospodovih besedah, da naj ne ve desnica, kaj dela levica. Dobri Bog mu bodi bogat plačnik! — Ravno na Novega leta dan pa smo položili v prerani grob vzglednega mladeniča Konrada Godec, predsednika tukajšnjega orlovskega odseka. Bil je tih, skromen, delaven in značjen fant. Zadel ga je kap, in ko je še pri popolni zavesti pobožno prejel sv. zakramente za umirajočega, je po dveh dneh bogu vdano preminul. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali štirje duhovniki, razen članov domačega orlovskega odseka še odposlanci orlovske podveze iz Maribora s praporom, Orli iz Št. Lovrenca na Pohorju in dolga vrsta drugih prijateljev in znancev. Naj v miru počiva!

Gornja Sv. Kungota. Umrli je po štirih letih mukopolne bolezni gospod Mihael Cilenšek v starosti 72 let, posestnik v Vrtiču. Bil je 13 let župan in dolgoletni naročnik »Slovenskega Gospodarja« in drugih koristnih slovenskih časopisov. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Udeležilo se je pogreba veliko občinstva, med njimi tudi finančarji od Sv. Križa, požarna bramba in orožniki od Sv. Jurja ob Pesnici. Zapustil je žalujočo ženo in 5 preskrbljenih otrok. Bodí mu zemlja lahka in naj v miru počiva!

Sv. Andraž v Slov. gor. Drzna tatvina se je pretekla dni izvršila v hiši Franca Ljubec v Drbetincih. Vkljub temu, da so usodni večer domači bedeli do polnoči, so tatovi iz hleva ukradli lepega mrjasca in še 12 veder pšenice. Pri bilžnjem sosedu Janezu Druzoviču pa so ukradli veliko, nepremočljivo plahto, s katero je bil pokrit mlatilni motor. Sploh se zadnji čas dogajajo neprestano večje in manjše tatvine, zato se priporočamo orožnikom, da ne izgubijo paznega očesa za vsa tukajšnja okolica. — Spoštovana družina Nedeljko Janez in Ana v Vitomarcih sta oskrbela ličen občestni križ ob križišču cest k farni cerkvi in sosednjemu Sv. Antonu. V gostoljubni hiši zbrani znanci so ob tej priliki nabrali 40 Din za Dijaško kuhinjo v Mariboru. — V isti namen so na gostiji Toš Janko in Lovrenčič Nežika darovali bratje neveste 50 Din. — Naša dekleta so se kaj lepo izkazala pri letošnji agitaciji za »Slovenskega Gospodarja«, pridobila so nad 50 novih naročnikov. Pohvalite še vi, gospod urednik, njihovo požrtvovalnost! — Andraževski sejem je bil obiskan še precej dobro, to se pravi, živine se je še privedlo, pa resnih kupcev je manjkalo in tako smo prisiljeni peljati živino v Ptuj kar pa pomenja za nas veliko izgubo časa.

Spuhlja. Naznanjamo občinstvu, da je po kratki bolezni se preselila na drugi svet naša dobra mati in gospodinja Jedert Bolcar v starosti 76 let. Umrli je dne 9. januarja, pogreb je bil dne 11. januarja. Vsem, ki so se udeležili njenega pogreba, najlepša hvala. Bog ji daj večni mir in pokoj, naj ji večna luč sveti, naj v miru počiva!

Ormož. Statistika za leto 1928: Rojenih 87,

50 dečkov, 37 deklic. nezakonskih 15, v sili krščeni 3, mrtvorojen nihče, od vseh jih je do zdaj umrlo 6. Umrlo jih je 77, moških 50, žensk 27. Naglo jih je umrlo 10. Oklicev je bilo 29, porok 19, svetih obhajil 14.300.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Pred nekaj tedni smo na tem mestu poročali, da imamo nekaj ptičkov, ki mislijo, da ne sme nobena nedelja in noben praznik miniti brez pretepa. Ob vsaki priliki si kažejo zobe kot hudi psi in si z nožmi puščajo kri. Nekateri izmed njih je sedaj zadel zaslužena kazen. V zaporu premišlujejo o surovem junaštvu, nad katerim se zgraža vsa župnija. Še boljše kazen bi bila za take pretepače, ako bi jih orožniki v nedeljo po maši pripeljali k cerkvi in bi jim tam pred zbranim ljudstvom odmerili kakih 25 prav gorkih na zadnjo stran. To bi jih morda izučilo. — Krekova mladina je preteklo nedeljo nastopila v društveni dvorani z Remčevco dramo: »Užitkarji« Igra ni dosegla zaželjenega uspeha. Zadnji čas se po Sloveniji sploh mnogo igra, posvečati pa je treba pozornosti temu, kako se igra. — Pretekli teden smo imeli pri Miklavžu neznosno zimo. V soboto zjutraj je padla temperatura na — 24 stopinj C. Mraz je bil tako velik, da so ptički zmrzovali. Mnogo so trpela tudi ušesa. Otroci so na potu v šolo tako prezebali, da so jokali radi bolečin, katere je povzročil mraz.

Gajševci. Pred par meseci se je razširila po vasi novica, da se ustanovi prostovoljno gasilno društvo, za kar se je tudi dne 5. novembra m. l. sklical ustanovni shod, na katerem se je izvolil pripravljalni odbor. Dne 23. decembra m. l. je imelo društvo ustanovni občni zbor, na katerem je bil izvoljen odbor. Dne 6. januarja t. l. je imel odbor svojo prvo sejo, na kateri si je začrtal svojo smernico delovanja društva v tekočem letu. Bog daj temu prepotrebemu društvu uspeh!

Stoperice. Stoperčani imamo hranilnico in posojilnico, katera je že preteklega leta meseca septembra doživela 20letnico svojega rojstva. Ker tega svojega doživljanja ni obhajala s kako slovesnostjo, zato se tudi ni z njim takrat okoli hvalila. Ustanovitelj in tudi dokaj let voditelj naše hranilnice in posojilnice je bil rajni gospod župnik Keček. Za gospodom Kečkom je vodil zavod tudi že rajni gospod župnik Širec. Oba rajna gospoda ostaneta naši za drugi in tudi župljanom nepozabnega spomina. Kljub smrti tako dobrih gospodov načelnikov pa je ostal naš denarni zavod še naprej pri življenju. Pa ne samo pri življenju, temveč napreduje in stoji trdno. Kdor bi tega ne verjel, pa naj pride ob uradnem dnevu v urad in pokazalo se mu bo revizijsko poročilo iz preteklega leta 1928, v katerem se nahaja med drugimi tudi stavek: »Gmotno stanje posojilnice je jako ugodno!« Zatorej domačini in tudi sosedni okoličani, vsi svoje prihranke nalozite le v domačo posojilnico, v katero lahko shranete od enega dinarja pa do največjega kupa jurjev. Ni vreden se domačina imenovati tisti, ki radi pol odstotka obresti trepete s svojim prihrankom po pet ur daleč v mesto. On ne pomisli, da s tem tuja podpira, od katerega bo malo ali nič prejel. S tem, da vloži denar v domači zavod, podpira svojega sosedo, kateri vsled tega lažje pride do potrebnega denarja, in pa tudi morebitni čisti dobiček ostane v domačem kraju. Zatorej le vsi svoje prihranke v domačo posojilnico, katera vam nudi največjo varnost, ter vam hoče vaše vloge obrestovati tako visoko, kakor vsak drugi pošten denarni zavod. Pa še eno željo ima naša hranilnica in posojilnica. Ta želja je, da bi v kratkem času prišla do lastne hiše. Odkar nimamo več že prej imenovanih voditeljev, čuti to potrebo vedno bolj. Zato pa ni obhajala svoje 20letnice združeno s kako slovesnostjo, ker šteti v ta namen, čeravno ima že precejšen rezervni fond.

Št. Ilj pri Velenju. Gospodu dopisniku v zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« sporoča načelstvo Raiffeisenove posojilnice v pojasnj-

o, da je res rabilo tisto jama pri šoli lanske eto kot apneno jama. Jama je bila tam že porije in ker je bila ravno prazna in jo je posojilnica nujno potrebovala, je načelnik naprosil gospoda šolskega upravitelja, če sme posojilnica za par mesecev spraviti nekaj apna v dotično jama. Za uslugo je obljubil, da bode posojilnica dala jama na svoje stroške zasuti. Ko je posojilnica apno porabila in hotela jama zasuti, se je načelniku reklo, da se bo jama opet rabila za apno za šolo. Valed tega je jama ostala nezasuta. — Načelnstvo Raiffeisenove posojilnice v Št. Ilju pri Velenju.

Vojnik. V nedeljo, dne 6. t. m., smo položili v hladni grob daleč okrog znanega in zelo priljubljenega Alojzija Flisa, posestnika na Koboku, rojenega dne 1. junija 1889. V torek, na novega leta dan, je bil še pri rani sv. maši, kjer je svojim znanecem in prijateljem podal roko z željo srečnega in veselega novega leta. Takrat pač nikdo ni mislil, da se bo čez kratkih pet dni zgrnila nanj že blagoslovljena zemlja našega mirodvora in da se je takrat d nas tudi poslavljaj. Nobeno oko izvanredno velike množice ljudstva ni ostalo nesolžno še plasti ob prekrasnem govoru preč. gospoda detana, katerega je imel ob prerano odprtem grobu pokojnika, kjer se je spominjal njegovih vrlin v zasebnem kakor tudi v javnem življenju, ter nas končno potolažil z besedami: »Ne žalujte kakor tisti, kateri ne upajo na zopetno svidenje! Počivaj v miru ljubi in nezpozabni Lojze!

Sv. Jurij ob južni žel. V nedeljo, dne 30. decembra 1928 smo spremljali k večnemu počitku najstarejšega človeka naše obširne župnije Vida Brglez, užitkarja iz Pešnice, ki je dožakal izredno visoko starost 99 let. Vzgojil je sina duhovnika, ki pa je kmalu podlegel vsled neozdravljive jetike. — Oklicanih je bilo v mladem letu v naši župniji 54 parov, poročenih pa je bilo 34 parov. Rojenih je bilo 108 in umrlo jih je 59.

Šmarje pri Jelšah. Z novim letom je pri domači župnijski cerkvi nastopil službo cerkovnika Jožef Novak. On je sin cerkovnika in posestnika podružnice sv. Roka. Z mladostnim navdušenjem se je oprijel dela. Kot člani kat. organizacij, katerih ud je tudi Jože, mu želimo obilo sreče! — Igra »Bele vrtnice«, katero je priredil orlovski odsek v nedeljo, dne 6. t. m., je sijajno izpadla. Dvorana Katliškega doma je bila do zadnjega kotička napolnjena. — Mladina, le tako naprej! Ne strašite se naprotnikov, ne njih podlega obrekovanja. Lepa in čista naj ostane Vaša cesta, po kateri itopate s svojim mladostnim korakom. In ti

dobra šmarska mladina boš s svojim poštenim in energičnim delom izvojevala častno zmago svojim čistim in jasnim idealom, katere s toliko vnemo in neustrašenostjo zastopaš. Želimo v kratkem zopet kaj enakega. — »Šmarčan iz tujine«, oglaš se še kaj! Tvoji Orli Te pozdravljajo z: Bog Te živi!

Veliki Kamen. Umrli je tukajšnji veleposestnik, gostilničar in dolgoletni župan Ivan Šerbec. Pogreb se je vršil ob ogromni udeležbi v torek, dne 15. januarja. Blagemu pokojniku bodi ohranjen časten spomin, žalujoči rodbini naše sožalje!

„Slovenci v desetletju 1918–1928“.

Po naročilu gospoda univerzitetnega profesorja dr. Lukmana opozarjam vsa naša prosvetna društva na ta zbornik znanstvenih razprav, ki ga je pod gornjim naslovom izdala pred kratkim Leonova družba v Ljubljani v proslavo desetletnice obstoja naše države. Zbornik predstavlja bilanco, prikaz našega javnega življenja v zadnjih desetih letih na kulturnem, gospodarskem in političnem polju. Knjiga obsega 33 strokovnih razprav iz vseh panog našega javnega življenja, o Slovencih izven naše države, zgodovino prevrata, o ustavi (sedaj je sicer razveljavljena) naše države, o naših oblastih, o političnih strankah, o združništvu, o našem gospodarstvu, o naši književnosti, umetnosti, o šolstvu, časopisju, glasbi, gledališču i. t. d., sama vprašanja, katerih poznanje spada k splošni izobrazbi. Zbornik nudi torej našim prosvetnim društvom ogromno zakladnico, iz katere naj bi predavatelji zajemali snov za svoja predavanja. Pa tudi posamezniki bodo posameznim člankom lahko z razumevanjem sledili, ako jih sami preberejo. Tiskana je knjiga v obliki velikega formata, stane pa zaenkrat nevezana 180 D, v platno vezana 200 Din, ako se naroči pri za-

ložnici (Leonova družba, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana) do dne 10. marca. Po tem terminu se bo cena zvišala. Cena za knjigo, ki obsega 776 strani, nikakor ni visoka. Plačuje se lahko tudi v treh obrokih. Društvene knjižnice bodo ta zbornik težko pogrešale. Pa tudi posameznikom ga priporočam! Knjiga nas častno predstavlja sosednim narodom. Na taka dela smo Slovenci lahko ponosni. — M. M.

ZA RAZVEDRILO

Obljuba. Gospod župnik opozori nekoga delavca, rekoč: »Slišal sem, da vi s svojo ženo skrajno grobo ravnate! To je prav grdo, to je greh. Ali mi obljubite, da si tega nikdar več ne predrznete?« — Mož: »Obljubim, gospod župnik, obljubim! Pa kdo neki vam je to povedal?« — Župnik: »Vaša žena sama.« — Mož: »Čakaj, prideš mi v pest!«

Katehet: »No ti zaspani Tonč, povej mi, koliko časa sta bila Adam in Eva v raju srečna in zadovoljna?« — Tonč se je odrezal: »Dokler niso dozorela jabolka!«

Franček pijanček je slišal v cerkvi, kaj vse se mora mladina učiti iz Svetega pisma za velikonočno izpraševanje. Srečal je gospoda župnika in se pohvalil, da zna tudi on Sveto pismo. Gospod župnik ga je vprašal: »Franček, kaj so delali Izraelci, ko so prišli iz Rdečega morja?« — Franček: »To je lahko vprašanje in še lažji odgovor: Sušili so se!«

Na trgu. Gospa stopi k ženi z gobami in ji reče: »Kupila bi gobe, toda ne zanesem se prav, da ne bi imeli vmes tudi strupenih!« — Prodajalka: »Nikar se bati, gospa! Pretekli teden sem jih skuhalo svojemu možu, samo dva dni je ležal, potem pa je bilo boljše.«

Vesela vest. Hčerka: »Mama, omožim se!« — Mati vzhicena: »Beži no, pazi, ne prenašli se!« — Hčerka: »O nikakor, ne

Dr. O. I.:

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Vest o nenadni smrti graščakinje se je raznesla kmalu po celi okolici. Ljudje niso pozabili, kako je nastopala proti Agati, glede katere so bili prepričani vsi, da je bila nedolžna. Zato so nastale kmalu različne govorice, ki so se pa ujemale vse v tem, da je prišla Agata iz onega sveta, da kliče graščakinjo na odgovor.

Pravica se je izkazala, rekli so podložniki, krivica le kratko traja in se kaznuje sama na sebi.

Ivan Friderik Herberstein je postal po smrti svoje matere neomejen lastnik hrastovške graščine in po tedanjih določilih tudi gradiča Štralek. Valed žalostne usode njegove Agate in nenadne, zagonečne smrti njegove matere mu ni bilo več obstanka v Hrastovcu. Bival je itak od tega časa, ko je govoril zadnjikrat z materjo, v Zgornjem Hrastovcu, ker v Hrastovcu samem ga je spominjalo vse na trpljenje, ki ga je prestala Agata.

Tudi župnika Morenusa ni bilo več v Šent

35

Lenartu. In krivi so bili njegovi podložniki, ki so ravnali na povelje graščakinje. Pisal je pismo admontskemu opatu Janezu, da naj vpostavi zopet župnika Morenusa za župnika v Šent Lenartu, a prošnji se ni ugodilo. In vendar je Morenus ravno zaradi njega trpel preganjanje.

Dogovoril se je z bratrancom Gunterjem baronom Herberstein zaradi prevzetja graščine ter vseh posestev v tem okraju.

Bil je lep pomladanski dan. Nebo je bilo jasno in solnce je prijetno ogrevalo naravo, ki se je odela z zelenim plaščem, okrašenim s pestrimi cvetkami. V zelenem bukovju nad Hrastovcem je udarjala kukavica svoj veseli »kuku!«, da je odmevalo daleč po temnem smrekovem gozdu, ki se razprostira po senčnati vdolbini. In drobni ptički, kako so žvrgoleli po temnem logu, eden je hotel prekositi drugega, da se ti je moralo srce širiti od te miline, ki ti jo je nudil ta pomladanski dan.

Po dvorišču so letali uslužbenci sem ter tja, vsi so bili resni, ni bilo slišati nobenega govorenja in smeha. Neka žalost je navdajala vse.

A v gradu Hrastovec ta dan niso nič čutili od lepote, ki jo je kazala narava.

Zdajci se pokaže na stopnicah Ivan Friderik

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Slane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

bojte se, mama, saj počakam še, da on odsedi prej mesecev!»

Vjel ga je. Kmet je tiral na sejem javlo kravo s trdnim sklepom, iznebiti se je na vsak način. Na mesto stopi kupec, kmet pa mu je lagal, da bo krava čez par mesecev povrgla. Kupcu je žival ugajala in udarila sta v roke. Med štetjem denarja pa poprosi kmeta: »Ne zameri mi, da ti ostanem še 500 dinarjev dolžen, nimam več! Dobiš pa jih gotovo, ko prodam tele.«

Pevka. Neki služkinji je vrela zvečer ljubezen v vsemogočih akordih na dan. Čez kratko se otvorijo vrata, v sobo plane hotelir in zakriči: »Izpustite ga, ukajem takoj, vi neusmiljenost trdosrčna!« — Dekle umolkne in začudeno povpraša: »Kaj pa je, česar hočete, gospod?« — Hotelir bliskne z jeznim pogledom po kotih, nato se nasmehne in reče: »Oprostite, gospodična, mislil sem si, da psa pretepetate!«

ŠIRITE »SLOV. GOSPODARJA«!

Hrastov les okrogel

v gozdu stoječ, tudi ob slabi poti, posamezna debela drevesa ali celi hrastov gozd kupi kjerkoli proti takojšnjemu plačilu: Josip Novak, Slov. Bistrica. 71

Bukova drva

suhe, vsake vrste trdi les kakor tudi bukove in hrastove prage (švelerje) kupi Rudolf Derган, Laško. 65

Usnjari, pozor! Prodajam imenitno vodno moč z transmisijo v lepem trgu na Spodnje-Štajerskem. Poslopje in lega 10 minut od postaje, ugodni plačilni pogoji. Sposobno za usnjarsko obrt. Več pove uprava lista. 66

Železna peč na en cilinder se proda. Vpraša se v gostilni M. Novak v Savcih. 80

Rum si sami naredite poceni, če kupite »Rumov cvet« v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1514

Dva viničarja se takoj sprejmeta, z dobrim izpričevalom. Dobro plačilo in oskrba. Franc Pišek, gostilna Breg, Majšperg. 79

Mlinar dobi službo za navaden mlin na vodo. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Pogoji: samski, trezen ter z daljšimi spričevali. 78

Kleparski pomočnik z večletno prakso, ki je zmožen popolnoma samostojnega dela, sprejme se. Eventuelno se da delavnica tudi v našem. Samo resne ponudbe na g. Cirilo Pirečnik, Rečica v Savinjski dolini. 68

Viničarja s tremi delavci sprejme Šepce, Maribor, Grajski trg 2. 77

Tri viničarje s 4 delavskimi močmi sprejme Franjo Surtman, Gornji Gabernik 26, pošta Podplat. 69

Kdor želi kupiti ali prodati posestvo. Naslov: J. Grošl, Slivnica pri Mariboru.

V oglasu posestnik št. 1531 od dne 20. decembra 1928 je pravilno **20.000 Din** in ne 50.000 Din.

Proda se voz za srednjo težo. Martin Lubej, Počehova 331, Pesnica. 63

Nova hiša 3 sobe, gospodarsko poslopje, se proda: Pobrežje pri Mariboru, Gozdna 41. 64

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nadoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Herberstein. Bil je v krasni obleki in vsa njegova lepota se je s tem še bolj pokazala. V obrazu pa je bil bled, neka otožnost je odsevala iz oči, bilo je videti, da mu je težko pri srcu.

In zakaj tudi ne?

Saj danes se poslavlja od Hrastovca, kjer mu je tekla zibeljka in kjer je preživel svoja mlada leta; bila so lepa in sanjal je, da ostane tako, a priti je moralo drugače. Življenje zanj v tem kraju nima več pomena, najdražje, kar je imel, je zgubil, in vse kar vidi, vzbuja mu le bridke spomine. Zato se je odločil iti v druge kraje, da si izbere tam poklic, v katerem najde svoj duševni mir.

Hlapec Boštjan je držal pripravljenega iskrega vranca, lepo osedlanega. Graščak Friderik se je že poslovil od Gunterja Herbersteina, ki je bil sedaj lastnik cele hrastovške graščine; zato se urno dvigne v sedlo.

Od vseh strani so prišli uslužbenci ter poljubljali svojemu gospodu roko. Ni bilo slišati dosti besed, saj vsakemu je bilo težko, ko je odhajal blagi Herberstein, ki so ga ljudje imeli tako radi.

Graščaku Herbersteinu samemu je bilo težko, zato je napravil kratko slovo. Spodbodel je svo-

jega vranca in v hitrem diru je zapustil grad ter zdirjal dol po bregu v ravnino. Še so stali podložniki ter gledali za njim ter mu pošiljali zadnje pozdrave, dokler ni zginil za prvim hribom — Ivan Friderik se je poslovil za vedno od Hrastovca. —

Tiho in nekako otožno je postalo sedaj v tem gradu. Uslužbenci niso mogli pozabiti prejšnjega graščaka. Nič prijetnega ni bilo več med tem zidovjem. Že ta in oni je videl hoditi po hodniku žensko velike postave, v obrazu je bila videti blede, čisto črno oblečena. Stopala je počasno, a če si mislil, da jo dojdeš, je naenkrat zginila.

V prostorih, kjer je nekaj prebivala graščakinja Margareta, se je slišalo naglo odpiranje in zapiranje vrat, težki počasni koraki so odmevali, nato ropot — krik in zopet je bilo vse tiho.

In nič dobrega ni pomenila črna gospa. Kedar koli se je pokazala, se je zgodila v kratkem nesreča v gradu.

Zraven velike dvorane, v kateri je navadno stanovala Margareta Herberstein, je bil velik dimnik. V posebnih časih, in to je bilo vedno slabo znamenje, se je pojavil po enajsti uri silen piš in šum, začelo je tuliti ter delati ropot, slišali

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmetariti in hmelj prodati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Močne mišice, zdravi živci

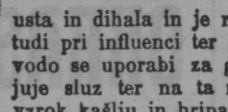
dnevno
redno negovanje telesa

so najboljša obramba proti bolezni. Zato so že naši dedje in pradedje imeli vedno v hiši in s priznanim uspehom dnevno uporabljali preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum: Fellerjev prijetno dišeči »Elsafluid«.

Uporabljen na zunan in znotraj, brani Fellerjev »Elsafluid« od prehlajenja in okuženja, ker je tudi izvrstno razkuževalno sredstvo in neguje roke, obraz, zobe,

usta in dihala in je radi tega zanesljiv tudi pri influenci ter gripi. Pomešan z vodo se uporabi za grgranje, odstranjuje sluz ter na ta način odstranjuje vzrok kašlju in hripavosti. Proti bolečinam na potovanju deluje brzo in ugodno. Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poiskusna stekleničica za 6 Din, dvojna steklenica za 9 Din, velika specialna steklenica za 26 Din. Po pošti stane vsaj en zaboj, kateri vsebuje 9 poiskusnih, 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici samo 62 Din. Trije taki zaboji samo 139 Din, vse že z vračunano poštnino in zavojnino. Naročila naslovite točno na

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrj 341. Hrvatska.

Kot zanesljivo sredstvo za želodec in čreva naročite obenem Fellerjevo blago delujoče Elsa-kroglice, 6 škatelj 12 Din.

Mala oznanila

Pri malih oznanilih stane posamezna beseda Din 1.20, najmanjši inserat Din 8.—. Odgovor na inserate se da samo tedaj, če je priložena znamka za Din 2.—.

LISIČJE, KUNINE,

dihurjeve, veruče in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah
I. Ratej, trgovec, Slov. Bistrica. 1465

KMETJE,

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Hlapca h konjem, ki zna orati in je vaje konjev, se takoj sprejme, 250 do 300 dinarjev mesečno. — Veleposestvo Šegula, Hlaponci, pošta Juršinci. 18

Hrastove pragove (švelerje) kupujemo stalno: Brata Batič, Celje. 39

Majar ali ofer, ki opravlja tudi delo v hlevu, 74 se sprejme. Marija Pilz, Pesnica.
Čevlarski učenec se sprejme. Maribor, Koroska cesta 43. 75

Pogoste slučaje

obolenja od prehlada je treba iskati tudi na pomanjkljivem negovanju telesa. Jake mišice, zdravi živci z dnevnim negovanjem so najboljša obramba. Tudi pri kihanju, hripavosti, vratabolu, kašlju, gripi, pri raznih živčnih ter reumatičnih bolečinah je Fellerjev Elsafluid že 32 let upotrebovan na zunan in znotraj, dober prijatelj v grdih dnevih. Dobi se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite ga po pošti, za vsaj 62 Din, naravnost pri lekarnarju Feller, Stubica Donja, Elzatrj 341, Hrvatska. A kot čistilno sredstvo: Elsa-kroglice, 6 škatelj 12 Din.

CIRILOVA KNJIŽNICA.

1. Dr. Karl Capuder: **Naša država.** (Razprodano).
2. Dr. Leopold Lenard: **Jugoslovanski Piemont.** Din 7.—.
3. Dr. Leopold Lenard: **Slovenska žena v dobi narodnega preporoda.** Din 10.—.
4. **Moj stric in moj župnik.** Din 4.—.
5. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji.** I. del Din 8.—.
6. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji.** II. del Din 10.—.
7. H. G. Wells: **Zgodba o nevidnem človeku.** Din 7.—.
8. B. Orczy: **Dušica.** I. del broš. Din 16.—, vezan Din 30.—, II. del broš. Din 25.—, vezan Din 40.—, III. del broš. Din 32.—, vezan Din 44.—.
9. A. Conan Doyle: **V libijski puščavi.** Din 12.—.
10. Arnold Bennett: **Živ pokopan.** Din 8.—.
11. Illmo Camelli: **Izpovedi socialisti.** Din 16.—.
12. E. R. Berroughs: **Džungla.** I. del Din 18.—, II. del Din 14.—.
13. Elza Lešnik: **Šumi, šumi Drava...** Din 5.—.
14. Matija Ljubša: **Slovenske gorice.** (Razprodano.)
15. Erckmann-Chatrian: **Zgodbe napoleonskega vojaka.** Din 12.—.
16. Antonio Fogazzaro: **Mali svet naših očetov.** Din 28.—.
17. Anton Kosi: **Iz otroških ust.** Din 8.—.
18. Dr. J. Jeraj: **Kadar rože cveto.** (Razprodano.)
19. J. F. Cooper: **Zadnji Mohikanec.** Din 11.—.
20. Pavel Keller: **Dom.** Broš. Din 22.—, vezan Din 35.—.
21. Gabriel Majcen: **Zgodovina Maribora.** Din 20.—.
22. H. R. Savage: **Snubitev kneza Šamila.** (Še ni izšla.)
23. Kazimir Przerwa-Tetmajer: **Rokovnjači izpod Tatve in druge povesti.** Broš. Din 16.—, vezan Din 28.—.
24. Arthur Sills: **Smrtna past.** Din 9.—.
25. Anton Kosi: **Iz otroških ust.** II. del Din 16.—.

so se boleštni vzdih, jok — trajalo je to do ene po noči.

Prebivalci v graščini so bili uverjeni, da ne najde duša umrlega miru, ker ima poravnati krivdo, ki jo je storila tukaj na svetu. Namigavali so, da je to duh graščakinje Margarete, ki mora trpeti, ker je prizadjala Agati tako hudo krivico.

Nekateri niso verjeli, ampak se celo šalili, hoteli so pokazati, da izvira vse le iz prenapete domišljije.

Zbrali so se nekega večera v tistem prostoru. Bili so prav pogumni in zatrdjevali, da se ničesar ne bojijo. Do tega časa je bilo vse mirno; ko pa odbije v grajski kapelici enajsta ura, je nastal pok, kakor bi se hotela podreti stena, začelo je žvižgati ter piskati, vmes so se slišali tako boleštni glasovi, da je moralo pretrpeti vsakega.

Fantje so se gledali, postajali vedno bolj blede, temu in onemu so se začeli ježiti lasje, pa nobeden si ni upal pred drugim oditi. Ko pa se bliži v veliki dvorani, kako se odpirajo dveri ter zopet zapirajo in naenkrat odprejo vrata k prostoru, kjer so bili zbrani fantje in švigne mimo njih nekaj, kakor bi bila črna pošast, nato natanko takšen piš, da sta ugasnili obe baklji in

se slišalo milo stokanje, tedaj so se dvignili vsi v istem trenutku ter zbežali po stopnicah na dvorišče, ne da bi se zavedli, kako so prišli na prosto. Še dolgo jim je ostal strah in tiste noči niso pozabili nikdar.

Tajnostna prikazen črne žene in čudni glasovi v nekdanjem stanovanju graščakinje Margarete niso ostali neprikriti lastnikom graščine. Od tega časa se nikdo ni upal tja blizu, če je nastopil mrak; dotični prostori so ostali zapuščeni. Naslednikom je bilo znano, kako so prišla posestva okoli Štraleka v last Herbersteinov. Grof Janez Ernest Herberstein in njegova soproga Marija Jožefa sta bila kot lastnika graščine Hrastovec tudi zaščitnika šentrupertske cerkve. Bila sta zelo verna in kot taka tudi stremila za tem, da se poravna vsaka storjena krivica.

Darovala sta pod gradom Štralek razprostrajoča zemljišča z gospodarskim poslopjem kot nadarbinsko premoženje župnije Šent Rupert z nalogom, da se mora opraviti v vsakem kvaternem tednu ena maša in zmoliti ob tozadevnih nedeljah in morebitnem prazniku po en Oče naš in Češčena Marija v blagor in mir duš pokojnih Herbersteinov.

Pravili so, da v hrastovškem gradu od tega

„Sneh in jok - naših otrok“

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 8.50, II. del Din 16.—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Moderno opremljena veletrgovina z manufakturo

Valentin Hladin, Celje

Prešernova ulica 14 poleg nemške cerkve

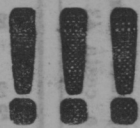

Ogromna izbira raznega svežega, iz svetovnih tovarn izhajajočega manufakturnega blaga. — Velika zaloga raznih pletenin, ženske in moške kratke robe, svilenih rut, nogavic ter raznih potrebščin za krojače in šivilje. — V razvedrilo strank igra dnevno radio-koncert. — Oglejte si pred vsakim nakupom mojih 18 izložbi

Oglašujte v „Slovenskem gospodarju“!

Veliki ilustrovani CENIK
dobite zastonj! Zahtevajte ga od Skladišča
Meinel in Herold
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. LORGER **Maribor** št. 108
Violine od Din 95.-. Ročne harmonike od
Din 85.-. Tamburice od Din 98.-. Gramo-
foni od 345.- dalje. 1286

časa nikdo ni več opazil črne ženske, tudi ni bilo slišati nobenega tajinstvenega šuma in stokanja v prostorih, v katerih je stanovala nekdanja graščakinja Margareta Herberstein.

Tam pod sivim Golovcem v krasni Labudski dolini na Koroškem, obdarjeni od Stvarnika z vsem bogastvom, stoji samostan očetov benediktincev v Šent Pavlu.

Veličastno in mogočno gleda obširno poslopje dol v tiho dolino, kjer se vije blistra Labuda sredi zelenih travnikov in sadonosnikov kakor srebrn trak. Silno stara je ta naselbina in marsikaj je doživela.

Gor v visokem samostanu sedi ob oknu menih benediktinec.

Tam nad gorami proti jugu se podijo črni oblaki in lahek veter trga že orumenelo listje raz drevesa ter se igra z njim pri padcu na tla. Solnce se nagiba proti zatonu ter pošilja svoje še malo ogrevajoče žarke čez hribe in planjave. —

Bilo je pred mnogimi leti, ko je prijezdil nekega spomladanskega dne plemenit jezdec v samostan. A kakor je bil mlad, tako je bil tudi resen. Šel je k opatu Benediktu.

Kaj sta govorila, je ostalo tajno; dotični plemenitaš, saj tako se mu je poznalo po celem kre-

tanju, je oblekel meniško črno haljo, po dovršeni predpisani dobi je postal duhovnik in bil sprejet kot redovnik v samostan benediktincev v Šent Pavlu.

Dobil je ime Thiemo. Malo je govoril in nikdo razen opata ni vedel, kdo je in odkod je prišel. Nikdar niso videli sobratje, da bi se nasmejal, neka otožnost se mu je brala z obraza. Posvetil se je študijam in knjige so bile njegovi največji prijatelji. Postal je učenjak, občudovan in spoštovan od vseh. Kedar je nastopil on kot govornik v cerkvi, ga je poslušalo vse, da se nikdo ni upal ganiti v svetišču.

A pri vsem tem je ostal pater Thiemo skromen in ponižen.

Minula so leta. Prej krepki mladenič-mož — se je sključil pod težo let, lasje so se pobelili in tudi v obrazu so nastale gube in roke so se tresle. Težko je že sopel, videti je bilo, da se bliža konec.

Danes mu posebno ni bilo dobro. Sedel je ob oknu v naslonjaču ter gledal, kako se podijo oblaki sem od juga in zakrivajo tu in tam solnce. Lahek veter se je igral z njegovimi sivimi, vedno še gostimi lasmi. Iz obraza se mu je brala neka posebna milina in oči so želino gledale daleč čez gore.

Občni zbor

Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

se vrši 25. januarja 1929 v slučaju ne-sklepčnosti pa dne 15. februarja 1929, ob 2. uri popoldne v zadružni pisarni.

Dnevni red:

1. Revizijsko poročilo.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev bilance za leto 1928.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Predlogi.

73

OKRAS

za mrivaške rakve in tančice
nudi najugodnejše

Drago Rosina

Maribor, Vetrinjska ulica 26

Zaloga galanterije, drobnarije, pletenin,
67 papirja, mila, vrvarskih izdelkov i. t. d.

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije,
veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh
prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.
Cena Din 2.—.

Kože divjačine

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd.
kakor tudi vse vrste surovih kož ku-
pujem po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica 40.

Brzjavlj: Tauria Zagreb.

Telefon 38-89.

1487

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si knji
dr. Jerajev knjiško: „Socijalno vprašanje“
za Din 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočame danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvostopenjsko krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri rejih konj, goved, telih, kov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosforjem sadržaju in se je izkazal že nekdanj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimski izpostavljenosti mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na naslednji dan rahlo namočeni krmil. Pozneje preko dneva navadno hrano.

Dobl se v zalogi moka L. MESTNEGA MLINA V CELJU z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinjskimi izdelki.
Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 8, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Ženine in neveste!

Ceneje in boljše kot povsod kupite blago za poročne obleke pri trdkl Franc Kolerič, Apače. 1555

Vinčarja, poštenega, s 3 ali več delavskimi močmi, se tako sprejme. Njiv dovolj, živina v oskrbo, če ni lastne. Veleposstvo šegula, Hlaponci, p. Juršinci. 17

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina l. t. d., najboljše in najceneje pri KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20
 Brezplačni ceniki. 1410 Brezplačni ceniki.

Oglašujte

hripavosti, katarju pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
 prsne karamele

V lekarnah, drog. in kjer so vidni plakati.

Svinjske kože

kupi po najvišji dnevni ceni Hugo Stark, Maribor, Koroška cesta 6. 57

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka
 ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakavega odtegljaja.

- Tudi Vi** morate Vaše potrebščine v oblekah, perilu, platnu pri meni kriti
- Tudi Vi** bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali
- Tudi Vi** dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar
- Tudi Vi** si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu
- Tudi Vi** ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

Brezplačna darila

SAMO

49 Din 60 p
stane prava švicarska žepna ura št. 100 Anker Rem. Roskopf.

SAMO

69 Din 20 p
izyrsna ura št. 111 z radijevim številnikom ter radijevim kazalcem z triletnim jamstvo.

vsak čitatelj lahko dobi. Ta darila so točno opisana v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku tvrdke Suttner.

Ze preko 30 let

uživa svetovna tvrdka H. Suttner najboljši glas radi svojega solidnega poslovanja ter radi zanesljivo dobre kakovosti svojega blaga. Pri tvrdki Suttner se vse kupi takorekoč po

izvirnih tvorniških cenah

ter brez nevarnosti, ker kar ne odgovarja, se izmenja ali pa denar povrne. Pošljite takoj Vaš točni naslov na tt.

H. Suttner, Ljubljana, št. 992

in dostavljen Vam bo veliki ilustrovani sijajni cenik žepnih ur, ur z zapestnico, vseh zlatih in srebrnih predmetov, olupševalnih predmetov itd., popolnoma brezplačno. 1470

Suttnerjeva „IKO“ ura služi skozi celo življenje!

SAMO

64 Din 20 p
stane prava 16 cm visoka Anker budilka št. 105. Ogromna izbira moških in ženskih ur, zlatih in srebrnih predmetov, prstanov, ur z nihalom, ur s kukavico itd. v ceniku.

Opozorilo.

Naša slovenska, splošno znana in priljubljena zavarovalnica „SLAVIJA“, katere sprejema zavarovanja vseh vrst, opozarja in naznanja tem potom vsem svojim zavarovancem kakor tudi drugim interesantom, da g. Jurij Golob v Ptujju ni več njen zastopnik, ker je poverila zastopstvo v naprej

Anto-nu Blažek

v Ptujju, Prešernova ulica št. 14.

Stranke okraja se vsled tega v njih lastnem interesu opozarjajo, da se v naprej v vseh zadevah glede zavarovanja obračajo naravnost le na imenovanega, kjer bodo dobile vse informacije.

Priporoča se Zavarovalnica „SLAVIJA“ zastop Ptuj.

Posredovalnica K. Troha

za nakup in prodajo posestev, hiš, vil itd. v Mariboru, Slovenska ulica 2, se je

preselila

na Aleksandrovo cesto 18, II. nadstropje.

Sedaj ugodno na prodaj enonadstropna hiša z vrtom za 150.000 Din, dalje dvonadstropna stanovanjska hiša za 400.000 Din.

3 tedne pred poroko

sem kup la vso kuhinjsko posodo in špecerijsko blago v Gornji Radgoni na spodnjem grisu pri mladem Korošcu. Z vse n blagom sem popolnoma zadovoljna. Tam dobiš tud raznovrstna lepa darila za god in za gostije. Svetujem ti toraj Micka, idi po kuhinjsko blago in gospodarske potrebščine k

Francu Korošec ml. v Gornjo Radgono, na Spodnji Gris.

Prodaja smodnika! 70 Prodaja smodnika!

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetska zadruga prosta rentnega davka.